

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Rzeszowie. Ośrodek Badań Obszarów Transgranicznych i Statystyki Euroregionalnej
Statistical Office in Rzeszów. Centre for Transborder Areas Surveys and Statistics for Euroregions

pod kierunkiem

supervised by

Marka Cierpień-Wolana

Zespół autorski

Editorial team

Edyta Giełbaga, Wiesława Magryś, Beata Salach

Tłumaczenie

Translation

Mirosław Koszela, Łukasz Sarama

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Mirosław Koszela, Maciej Zielański

ISSN 1506-686X

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/handel/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazujemy Państwu kolejną edycję publikacji opracowanej na podstawie wyników badań podróży realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny i Urząd Statystyczny w Rzeszowie we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki.

Źródłem danych do publikacji są informacje pozyskane z reprezentacyjnych badań „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej” oraz „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach”, realizowanych w cyklach kwartalnych. Dostarczają one jednorodnych, pod względem metodologicznym, informacji zarówno na potrzeby statystyki obszarów transgranicznych, jak również w dziedzinie turystyki, rachunków narodowych i bilansu płatniczego.

Opracowanie zawiera charakterystyki zjawisk zachodzących na obszarach transgranicznych, w szczególności wydatków poniesionych w Polsce przez cudzoziemców (nierezydentów) i mieszkańców Polski za granicą, a także ruchu granicznego z uwzględnieniem m.in. celu podróży.

W oparciu o rezultaty badań dokonano również analizy zasięgu oddziaływania granicy.

Publikacja zawiera części analityczną i tabelaryczną. Wersja tabelaryczna dostępna jest wyłącznie w wersji elektronicznej (w formacie .xlsx) na stronie Głównego Urzędu Statystycznego - www.stat.gov.pl. W celu lepszego zobrazowania poszczególnych zjawisk wybrane dane ujęto w formie graficznej na wykresach i mapach.

Zapraszając Państwa do zapoznania się z publikacją, pragniemy jednocześnie wyrazić serdeczne podziękowanie Straży Granicznej i Krajowej Administracji Skarbowej oraz władzom regionalnym za wsparcie i przychylność dla prac badawczych prowadzonych przez statystykę publiczną.

Badania statystyczne z zakresu podróży mogą być kontynuowane przede wszystkim dzięki Państwu, którzy okazujecie zrozumienie i poświęćacie swój czas ankietnikom statystycznym pracującym na granicach i w gospodarstwach domowych. Składamy tą drogą podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do pozyskania informacji statystycznych i opracowania niniejszej publikacji.

Mamy nadzieję, że publikacja okaże się użytecznym źródłem wiedzy dla wielu instytucji i osób zainteresowanych prezentowaną problematyką. Jednocześnie będziemy wdzięczni za sugestie dotyczące zawartości niniejszego opracowania, które będą pomocne w udoskonalaniu kolejnych edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Rzeszowie

dr Marek Cierpiął-Wolan

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa-Rzeszów, październik 2022 r.

Preface

We present to you the next edition of the publication based on the results of surveys of trips carried out by Statistics Poland and the Statistical Office in Rzeszów in cooperation with the National Bank of Poland and the Ministry of Sport and Tourism.

The source of data for the publication is the information obtained from the surveys "Trips made by non-residents to Poland. The movement of vehicles and persons at the Polish border with the countries of the European Union" and "Participation of Polish citizens (residents) in trips", implemented on a quarterly basis. They provide methodologically homogeneous information both for cross-border area statistics as well as for tourism, national accounts and the balance of payments.

The study contains the characteristics of the phenomena taking place in cross-border areas, in particular to expenses incurred by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad, as well as border traffic, taking into account e.g. the purpose of the trip.

On the basis of the survey results, an analysis of the range of border impact has been also made.

The publication includes an analytical and tabular part. The tabular version is available only in an electronic version (in .xlsx format) on the website of Statistics Poland at www.stat.gov.pl. In order to better illustrate particular phenomena, selected data are presented in graphical form on charts and maps.

Presenting this publication, we wish to express our sincere gratitude to the Border Guard and the National Tax Administration as well as to regional government for their support and goodwill towards the research works carried out by the official statistics.

Statistical surveys on trips can be continued mainly thanks to you, who show understanding and devote your time to the statistical interviewers working at the borders and in households. We would like to thank all those who have contributed to the collection of statistical information and the preparation of this publication.

We hope that this publication will prove to be a valuable source of knowledge for many institutions and individuals interested in the presented issues. At the same time, we would be grateful for suggestions regarding the content of this study, which will be helpful in improving subsequent editions.

Director
of the Statistical Office in Rzeszów

Marek Cierpień-Wolan, Ph.D.

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Warsaw-Rzeszów, October 2022

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	7
List of tables	7
Spis wykresów	9
List of charts	9
Spis map	11
List of maps	11
Objaśnienia znaków umownych	12
Symbols	12
Ważniejsze skróty	12
Main abbreviations	12
Synteza	13
Executive summary	15
Rozdział 1. Charakterystyka ruchu granicznego	17
Chapter 1. Characteristics of the border traffic	17
1.1. Wielkość i struktura ruchu granicznego	17
1.1. Size and structure of border traffic	17
1.2. Cel pobytu i częstotliwość przekraczania granicy	21
1.2. Purpose of stay and frequency of crossing the border	21
1.3. Ruch graniczny w ramach MRG	28
1.3. Border traffic as part of LBT	28
Rozdział 2. Wydatki cudzoziemców (nierozdymców) w Polsce i Polaków (rezydentów) za granicą	29
Chapter 2. Expenses of foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad	29
2.1. Wartość i struktura wydatków według odcinków granic	29
2.1. Value and structure of expenses by sections of the border	29
2.2. Wartość i struktura wydatków według rodzajów wydatków i długości pobytu	31
2.2. Value and structure of expenses by types of expenses and length of stay	31
2.3. Średnie wydatki	36
2.3. Average expenses	36
2.4. Wydatki w ramach MRG	41
2.4. Expenses as part of LBT	41
Rozdział 3. Zasięg oddziaływania granicy	43
Chapter 3. Range of border impact	43
3.1. Struktura osób przekraczających granicę według odległości od granicy miejsca zamieszkania	43
3.1. Structure of persons crossing the border by the distance from the border to the place of residence	43
3.2. Struktura osób przekraczających granicę według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów	45
3.2. Structure of persons crossing the border by the distance from the border to the place of purchase	45

3.3. Wartość i struktura wydatków według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów	47
3.3. Value and structure of expenses by the distance from the border to the place of purchase	47
Uwagi metodologiczne	50
Methodological notes	55
Akty prawne	60
Legal acts	60
Aneks.	62
Appendix	62

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Ruch graniczny osób w 2021 r.	18
Table 1.	Passenger traffic at the border in 2021	18
Tablica 2.	Cudzoziemcy (nierezydenci) według celu wizyty w Polsce oraz Polacy (rezydenci) według celu pobytu za granicą w 2021 r..	22
Table 2.	Foreigners (non-residents) by purpose of visit in Poland and Poles (residents) by purpose of stay abroad in 2021	22
Tablica 3.	Cudzoziemcy (nierezydenci) według częstotliwości przekraczania granicy w 2021 r..	25
Table 3.	Foreigners (non-residents) by frequency of crossing the border in 2021.	25
Tablica 4.	Polacy (rezydenci) uczestniczący w wyjazdach zagranicznych według liczby wyjazdów w 2021 r.	27
Table 4.	Poles (residents) participating in trips abroad by the number of trips in 2021	27
Tablica 5.	Mały ruch graniczny osób na granicy polsko-ukraińskiej w 2021 r.	28
Table 5.	Passenger local border traffic on the Polish-Ukrainian border in 2021	28
Tablica 6.	Wydatki cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą w 2021 r..	30
Table 6.	Expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad in 2021	30
Tablica 7.	Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą w 2021 r.	33
Table 7.	Structure of expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad in 2021	33
Tablica 8.	Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca (nierezydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą w 2021 r..	37
Table 8.	Average expenses incurred by one foreigner (non-resident) and one Pole (resident) abroad in Poland in 2021	37
Tablica 9.	Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca (nierezydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.	38
Table 9.	Average expenses incurred by one foreigner (non-resident) in Poland and one Pole (resident) abroad who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of purchase in 2021	38
Tablica 10.	Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca (nierezydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą według czasu pobytu w 2021 r..	40
Table 10.	Average expenses incurred by one foreigner (non-resident) and one Pole (resident) abroad in Poland by time of stay in 2021	40
Tablica 11.	Wydatki poniesione przez cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce w ramach małego ruchu granicznego w 2021 r.	42
Table 11.	Expenses incurred by foreigners (non-residents) in Poland as part of local border traffic in 2021	42
Tablica 12.	Wydatki poniesione przez cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.	49
Table 12.	Expenses incurred by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of purchase in 2021	49

Tablica 13. Ruch graniczny osób według lat	62
Table 13. Passenger border traffic by years.	62
Tablica 14. Wydatki cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą według lat	63
Table 14. Expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad by years	63
Tablica 15. Średnie wydatki cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą według lat	64
Table 15. Average expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad by years.	64

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Ruch graniczny osób według kwartałów w 2021 r..	19
Chart 1.	Passenger border traffic by quarters in 2021	19
Wykres 2.	Struktura cudzoziemców (nierezydentów) według celu wizyty w Polsce oraz Polaków (rezydentów) według celu pobytu za granicą w 2021 r..	21
Chart 2.	Structure of foreigners (non-residents) by purpose of visit and Poles (residents) by purpose of stay abroad in 2021	21
Wykres 3.	Struktura cudzoziemców (nierezydentów) według celu wizyty w Polsce i odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.	24
Chart 3.	Structure of foreigners (non-residents) by purpose of visit and Poles (residents) by purpose of stay abroad in 2021	24
Wykres 4.	Struktura Polaków (rezydentów) według celu pobytu za granicą i odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.	24
Chart 4.	Structure of Poles (residents) by purpose of stay abroad and distance from the border to the place of purchase in 2021	24
Wykres 5.	Struktura częstotliwości przekraczania granicy lądowej Polski przez cudzoziemców (nierezydentów) w 2021 r.	26
Chart 5.	Structure of frequency of crossing the Polish land border by foreigners (non-residents) in 2021	26
Wykres 6.	Struktura wyjazdów zagranicznych Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według kwartałów w 2021 r.	26
Chart 6.	Structure of foreign trips of Poles (residents) who crossed the Polish land border quarters in 2021.	26
Wykres 7.	Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce i Polaków (rezydentów) za granicą w 2021 r.	31
Chart 7.	Structure of expenses of foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad in 2021	31
Wykres 8.	Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce przekraczających zewnętrzną i wewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w 2021 r..	32
Chart 8.	Structure of expenses of foreigners (non-residents) in Poland who crossed the European Union's external and internal border on the territory of Poland in 2021	32
Wykres 9.	Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) poniesionych w Polsce przekraczających lądową granicę Polski według odcinków granic w 2021 r.	33
Chart 9.	Structure of expenses of foreigners (non-residents) incurred in Poland crossing the Polish land border by border sections in 2021	33
Wykres 10.	Struktura wydatków Polaków (rezydentów) za granicą przekraczających zewnętrzną i wewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w 2021 r.	34
Chart 10.	Structure of expenses of Poles (residents) abroad who crossed the European Union's external and internal border on the territory of Poland in 2021	34
Wykres 11.	Struktura wydatków Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według odcinków granic w 2021 r..	35
Chart 11.	Structure of expenses of Poles (residents) crossing the Polish land border by border sections in 2021.	35

Wykres 12. Średnie wydatki 1 cudzoziemca (nierozzydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą przekraczających lądową granicę Polski w 2021 r.	39
Chart 12. Average expenses of one foreigner (non-resident) in Poland and one Pole (resident) abroad who crossed the Polish land border in 2021	39
Wykres 13. Mały ruch graniczny cudzoziemców (nierozzydentów) na granicy Polski z Ukrainą według lat	41
Chart 13. Local border traffic of foreigners (non-residents) at Poland's border with Ukraine by years.	41
Wykres 14. Struktura cudzoziemców (nierozzydentów) i Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca zamieszkania w 2021 r.	43
Chart 14. Structure of foreigners (non-residents) and Poles (residents) who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of residence in 2021	43
Wykres 15. Struktura cudzoziemców (nierozzydentów) i Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.	45
Chart 15. Structure of foreigners (non-residents) and Poles (residents) who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of purchase in 2021	45
Wykres 16. Ruch graniczny osób według lat (wzrost/spadek do roku poprzedniego w %)	65
Chart 16. Passenger border traffic by years (increase/decrease to the previous year in %)	65
Wykres 17. Wydatki cudzoziemców (nierozzydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą według lat (wzrost/spadek do roku poprzedniego w %)	65
Chart 17. Expenses of foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad by years (increase/decrease to the previous year in %)	65

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Ruch graniczny osób (z Polski i do Polski) według odcinków granic w 2021 r.	17
Map 1.	Border traffic of people (from and to Poland) by sections of the border in 2021	17
Mapa 2.	Zasięg oddziaływania granicy lądowej na podstawie przekroczeń odcinków granic przez cudzoziemców (nierezydentów) w 2021 r.	46
Map 2.	Range of impact of the land border on the basis of crossing the sections of the border by foreigners (non-residents) in 2021	46
Mapa 3.	Zasięg oddziaływania granicy lądowej na podstawie przekroczeń odcinków granic przez Polaków (rezydentów) w 2021 r.	47
Map 3.	Range of impact of the land border on the basis of crossing the sections of the border by Poles (residents) in 2021	47

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point
Uwaga Note	Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym. Relative numbers (indicators, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with more accuracy than it was given in the tables. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”. Those numbers are correct with regard to their factual content

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld bn	miliard billion
zł PLN	złoty zloty
km	kilometr kilometre
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
MRG LBT	mały ruch graniczny local border traffic
RP	Rzeczpospolita Polska Republic of Poland
EUROSTAT	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
UE EU	Unia Europejska European Union
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point

Synteza

W 2021 r. ruch graniczny (z Polski i do Polski) zwiększył się o 5,3% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wzrost ruchu granicznego, w porównaniu z 2020 r., wystąpił z sąsiadującymi krajami Unii Europejskiej (o 3,6%) oraz na granicy morskiej (o 13,6%) i na lotniskach (o 32,3%). Zwiększenie ruchu na tych odcinkach granicy występowało zarówno wśród cudzoziemców, jak i Polaków. Natomiast na zewnętrznej lądowej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski Straż Graniczna odnotowała spadek liczby przekroczeń o 3,8%.

Największe natężenie przekroczeń granicy w 2021 r. było na lądowej granicy Polski z krajami UE i stanowiło 84,3% ogółu ruchu granicznego Polski (oraz 93,6% ruchu na granicy lądowej). Na lotniskach odbywało się 9,0% ruchu granicznego. Odprawy graniczne dokonane przez Straż Graniczną na zewnętrznej lądowej granicy UE stanowiły 5,8% ruchu ogółem. Najmniejszy odsetek przekroczeń wystąpił na granicy morskiej – 0,9%.

Największe natężenie ruchu granicznego, w przypadku granicy wewnętrznej, wystąpiło na odcinku z Niemcami, a na granicy zewnętrznej – z Ukrainą.

W ogólnej liczbie przekroczeń granicy Polski większość stanowili cudzoziemcy (55,7%), dominowali mieszkańcy państw sąsiadujących.

Zdecydowana większość osób przekraczających granicę lądową wyjeżdżała i powracała w ciągu jednego dnia – 83,5% cudzoziemców i 88,1% Polaków.

Spośród ogólnej liczby przyjazdów cudzoziemców do Polski 61,4% związanych było z dokonaniem zakupów. W przypadku granicy lądowej cel ten deklarowało – 65,6% przekraczających (w tym na granicy zewnętrznej UE – 35,5%, wewnętrznej – 69,2%), morskiej – 2,3% i na lotniskach – 0,4%.

Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Polski dotyczyły w dużej mierze wypoczynku, rekreacji, wakacji (39,6%) oraz zakupów (31,9%). Pewna odmienność wystąpiła wśród osób przekraczających granicę zewnętrzną, gdzie udział wyjazdów w celu zakupów wyniósł 50,3%, a w celu wypoczynku, rekreacji, wakacji tylko 6,3%. Zróżnicowane cele wyjazdów cudzoziemców jak i mieszkańców Polski miały odzwierciedlenie w strukturze wydatków.

W 2021 r. szacunkowa wartość zakupionych towarów i usług była większa niż przed rokiem, zarówno przez cudzoziemców przebywających w Polsce – o 3,8%, jak i Polaków za granicą – o 12,0%.

Wartość wydatków poniesionych w Polsce przez cudzoziemców (nierezydentów) w 2021 r. była o 62,8% większa niż wartość wydatków mieszkańców Polski (rezydentów) za granicą.

Wśród wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce przeważały wydatki na zakup towarów – 78,7% (na usługi – 21,3%). Natomiast w strukturze wydatków poniesionych za granicą przez mieszkańców Polski większość stanowiły wydatki na usługi – 56,8% (na zakup towarów – 43,2%).

Cudzoziemcy przebywający w Polsce 53,1% z ogółu wydatkowanych w naszym kraju środków przeznaczili na towary nieżywnościowe (przekraczający lądową granicę zewnętrzną UE – 80,5%, wewnętrzną – 53,1%, morską – 39,4%). Z kolei cudzoziemcy opuszczający Polskę na lotniskach największy odsetek wydatkowanych w naszym kraju środków przeznaczili na usługi – 64,4%.

W strukturze wydatków poniesionych za granicą przez mieszkańców Polski w większości przypadków dominowały wydatki na usługi: wśród powracających przez granicę na lotniskach – 82,3%, drogą morską – 67,5% i wewnętrzną lądową UE – 45,8%. Natomiast Polacy przekraczający zewnętrzną lądową granicę UE tylko 17,7% z ogółu swoich środków wydanych za granicą przeznaczyci na usługi, a 54,9% przeznaczyci na zakup towarów nieżywnościowych.

Wartość towarów, w cenach bieżących, zakupionych w Polsce przez ogół cudzoziemców, którzy w 2021 r. odwiedzili nasz kraj stanowiła 2,2% w porównaniu z ogólną wartością sprzedaży detalicznej towarów (w 2020 r.). Natomiast wartość zakupu towarów dokonanych w Polsce przez cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę UE na terenie Polski w 2021 r., w cenach bieżących, stanowiła 3,9% w porównaniu z wartością sprzedaży detalicznej 4 województw (położonych przy zewnętrznej granicy) w 2020 r.

Wyniki prowadzonych badań, zarówno wśród cudzoziemców (nierezydentów) jak i mieszkańców Polski wskazują, że największa intensywność zjawisk związanych z ruchem na granicy lądowej Polski występowała nadal na obszarach położonych w pasie do 50 km wzdłuż granicy. Świadczy o tym między innymi wysoki odsetek osób przekraczających granicę lądową, które poniosły wydatki w tym pasie, jak również fakt, że mieszkańcy miejscowości zlokalizowanych na tym obszarze stanowili zdecydowaną większość wśród przekraczających granicę. Obserwuje się także znaczny udział zjawisk związanych z przekroczeniami granicy na dalszych odległościach, w tym powyżej 100 km od granicy.

Executive summary

In 2021, an increase of 5.3% in border traffic (from Poland and to Poland) occurred in comparison to the previous year.

Compared to 2020, an increase in border traffic occurred with neighbouring EU countries (by 3.6%) and at the sea border (by 13.6%) and at airports (by 32.3%). The increase in traffic at these border sections occurred among both foreigners and Poles. On the other hand, at the external land border of the European Union in Poland, the Border Guard recorded a 3.8% decrease in the number of crossings.

The highest intensity of border crossings in 2021 took place at the Polish land border with EU countries and accounted for 84.3% of Poland's total border traffic (and 93.6% of traffic at the land border). 9.0% of border traffic took place at the airports. Border checks performed by the Border Guard at the external land border of the EU accounted for 5.8% of total traffic. The lowest percentage of crossing the border occurred at the sea border – 0.9%.

The highest intensity of border traffic, in the case of the internal border, occurred at the section with Germany, and at the external border - with Ukraine.

In the total number of crossings of the Polish border, the majority were foreigners (55.7%), and the inhabitants of neighbouring countries prevailed.

The vast majority of people crossing the land border was leaving and coming back in one day – 83.5% of foreigners and 88.1% of Poles.

About 61.4% of the total number of arrivals of foreigners to Poland was related to shopping. In the case of the land border, this purpose was declared by 65.6% of those crossing the border (including at the external border of the EU – 35.5%, internal border – 69.2%), sea border – 2.3% and at airports – 0.4%.

The foreign trips of Polish residents concerned mainly leisure, recreation, holidays (39.6%) and shopping (31.9%). A certain difference occurred among people crossing the external border, where the share of trips for shopping amounted to 50.3% and only 6.3% for leisure, recreation and holidays. The varied purposes of the trips of foreigners and Polish residents were reflected in the structure of expenses.

In 2021, the estimated value of purchased goods and services was higher than in the previous year (both by foreigners staying in Poland - by 3.8%, and by Poles abroad - by 12.0%).

The value of expenses incurred in Poland by foreigners (non-residents) in 2021 was 62.8% higher than the value of expenses incurred by Polish residents (residents) abroad.

Among the expenses incurred by foreigners in Poland, the majority of them were expenses for the purchase of goods – 78.7% (for services – 21.3%). On the other hand, in the structure of expenses incurred by Polish residents abroad, the majority were expenses for services – 56.8% (for the purchase of goods – 43.2%).

Foreigners staying in Poland spent 53.1% of the total amount spent in our country on non-food goods (those crossing the external land border of the EU – 80.5%, internal border – 53.1%, sea – 39.4%). On the other hand, foreigners leaving Poland at airports spent the largest percentage of funds in our country on services – 64.4%.

In the structure of expenses incurred abroad by the inhabitants of Poland, in most cases, expenses on services prevailed: among those returning across the border at airports – 82.3%, by sea – 67.5% and the internal land EU land border – 45.8%. In contrast, Poles crossing the external land border of the EU spent only 17.7% of their expenses incurred abroad on services and 54.9% on the purchase of non-food goods.

The value of goods, in current prices, purchased in Poland by all foreigners who visited our country in 2021 represented 2.2% compared to the total value of retail sales of goods (in 2020). On the other hand, the value of purchase of goods made in Poland by foreigners crossing the external EU border in Poland in 2021, in current prices, constituted 3.9% in comparison with the value of retail sales in 4 voivodships (located at the external border) in 2020.

The results of the conducted research, both among foreigners (non-residents) and residents of Poland, show that the highest intensity of phenomena related to traffic at the land border of Poland continued to occur in areas located within 50 km along the border. This is evidenced, among others, by a high percentage of people crossing the land border, which incurred expenses in this area, as well as the fact that the residents of towns located in this area constituted the vast majority of those crossing the border. A significant impact of the phenomena associated with border crossing on further distances, including more than 100 km from the border, is also observed.

Rozdział 1

Chapter 1

Charakterystyka ruchu granicznego

Characteristics of the border traffic

1.1. Wielkość i struktura ruchu granicznego

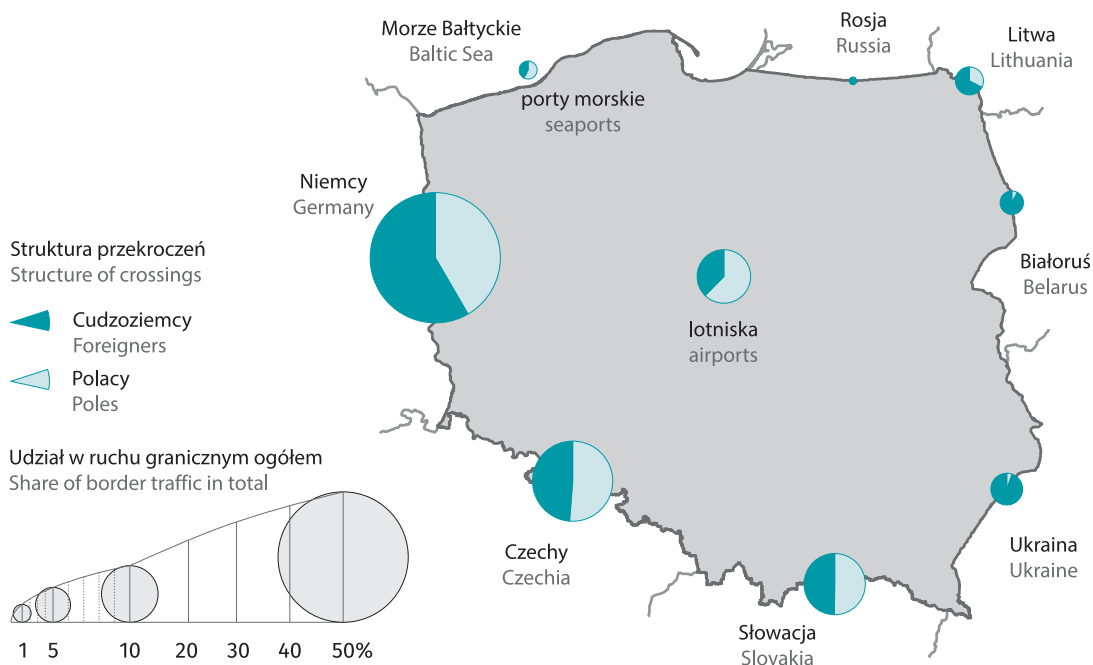
1.1. Size and structure of border traffic

Długość granicy państwowej Polski wynosi 3511 km, w tym granicy lądowej liczy 3071 km. Długość poszczególnych odcinków granicy lądowej kształtuje się następująco: z Czechami – 796 km (22,7% ogólnej długości granicy RP), ze Słowacją – 541 km (15,4%), z Ukrainą – 535 km (15,2%), z Niemcami – 467 km (13,3%), z Białorusią – 418 km (11,9%), z Rosją – 210 km (6,0%), z Litwą – 104 km (3,0%).¹

Odcinki granicy Polski od strony zachodniej, południowej oraz z Litwą są jednocześnie granicą lądową Polski z krajami Unii Europejskiej (UE). Łączna długość granicy wewnętrznej Polski z krajami UE wynosi 1908 km (54,3% ogólnej długości granicy RP). Natomiast trzy odcinki granicy państwowej Polski od strony wschodniej (z Białorusią, Ukrainą i Rosją) są równocześnie częścią zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Długość granicy z tymi państwami wynosi 1163 km (33,1% ogólnej długości granicy RP).

Straż Graniczna odnotowała w 2021 r. ruch na 13 przejściach granicznych na granicy polsko-ukraińskiej, z tego na 9 drogowych i 4 kolejowych. Na granicy polsko-białoruskiej zarejestrowano ruch na 8 przejściach granicznych, z tego na 5 drogowych i 3 kolejowych. Z kolei na granicy polsko-rosyjskiej odnotowano ruch na 4 przejściach, z tego 2 drogowych i 2 kolejowych.²

Mapa 1. Ruch graniczny osób (z Polski i do Polski) według odcinków granic w 2021 r.
Map 1. Border traffic of people (from and to Poland) by sections of the border in 2021

1 Mały Rocznik Statystyczny Polski 2022, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2022.

2 Opracowano na podstawie danych Komendy Głównej Straży Granicznej.

W 2021 r. szacunkowa liczba przekroczeń granicy Polski wyniosła 193,3 mln, z tego 107,7 mln dotyczyło cudzoziemców (55,7% ogółem), a 85,6 mln Polaków (44,3%). Granicy lądowej Polski z krajami Unii Europejskiej dotyczyło 84,3% ogółu przekroczeń, 9,0% przekroczeń na lotniskach, 5,8% zewnętrznej granicy lądowej UE i 0,9% granicy morskiej. Największe natężenie ruchu granicznego ogółem (w tym na wszystkich rodzajach granicy oraz z poszczególnymi państwami) odnotowano w 3 kwartale, natomiast najniższe w 1 kwartale.

W strukturze ruchu granicznego na granicy lądowej największy udział miały przekroczenia odcinka granicy z Niemcami (54,1%), następnie z Czechami (23,3%), Słowacją (12,6%), Ukrainą (5,0%), Litwą (3,6%), Białorusią (1,3%) i Rosją (0,1%).

Tablica 1. Ruch graniczny osób w 2021 r.
Table 1. Passenger traffic at the border in 2021

Granica Border	Przekroczenia granicy ogółem Total crossings of the border	Polacy Poles		Cudzoziemcy Foreigners	
		z Polski from Poland	do Polski to Poland	do Polski to Poland	z Polski from Poland
w tys. in thousands					
OGÓŁEM TOTAL	193 310,9	42 789,1	42 816,1	53 963,2	53 742,5
LĄDOWA LAND	174 180,8	36 557,0	37 196,3	50 192,5	50 235,1
ZEWNĘTRZNA UE EU'S EXTERNAL	11 144,5	343,3	337,2	5 177,7	5 286,2
z Rosją with Russia	234,3	13,0	12,7	106,1	102,6
z Białorusią with Belarus	2 180,1	87,3	83,1	926,2	1 083,6
z Ukrainą ^a with Ukraine ^a	8 730,0	243,1	241,5	4 145,4	4 100,1
WEWNĘTRZNA UE EU'S INTERNAL	163 036,4	36 213,7	36 859,1	45 014,8	44 948,8
z Litwą with Lithuania	6 329,7	1 008,8	1 060,4	2 171,3	2 089,3
ze Słowacją with Slovakia	21 985,0	5 631,3	5 393,9	5 414,1	5 545,7
z Czechami with Czechia	40 555,1	10 345,3	10 437,8	9 993,6	9 778,4
z Niemcami with Germany	94 166,6	19 228,3	19 967,0	27 435,8	27 535,5
MORSKA SEA	1 764,4	506,5	514,4	368,1	375,5
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	17 365,7	5 725,7	5 105,4	3 402,6	3 131,9

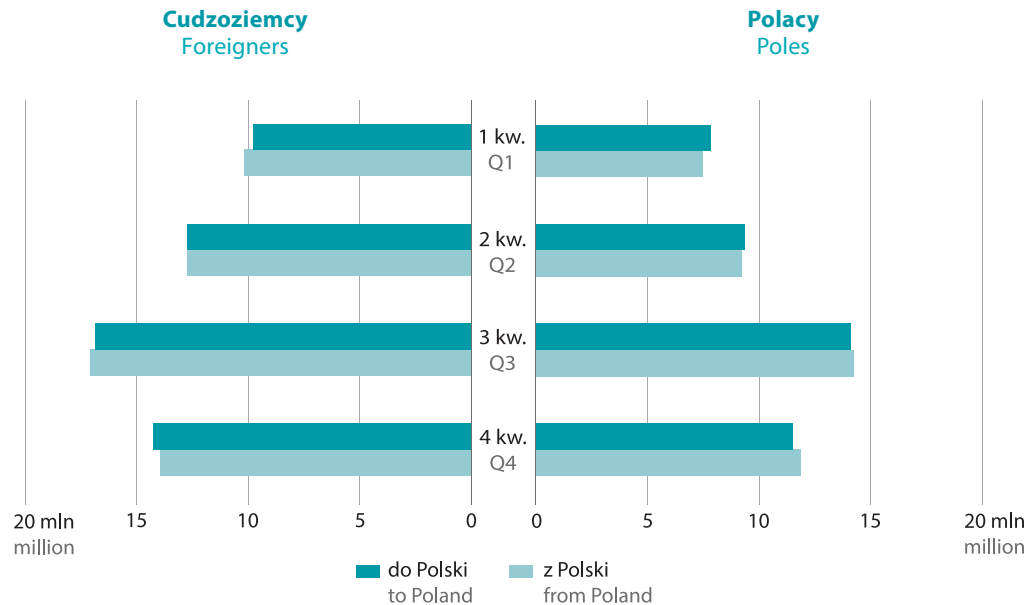
^a Łącznie z osobami przekraczającymi granicę w ramach małego ruchu granicznego.

Źródło: dane Komendy Głównej Straży Granicznej i dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Including persons crossing the border as part of local border traffic.

Source: data of the Border Guard Main Headquarters and estimates of the Central Statistical Office.

Wykres 1. Ruch graniczny osób według kwartałów w 2021 r.
 Chart 1. Passenger border traffic by quarters in 2021

Według danych Komendy Głównej Straży Granicznej, w 2021 r. na przejściach granicznych zlokalizowanych na zewnętrznej granicy lądowej Unii Europejskiej na terenie Polski dokonano łącznie 11,1 mln odpraw osób przybywających do Polski lub opuszczających Polskę. Z ogólnej liczby odpraw 93,9% przypadło na cudzoziemców, a 6,1% na Polaków. Granicę przekroczyło w kierunku do Polski 5,2 mln cudzoziemców oraz 0,3 mln Polaków w kierunku z Polski. W porównaniu z 2020 r. na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski odnotowano o 3,8% mniej odpraw ogółem cudzoziemców i Polaków (z Polski i do Polski). Liczba odprawionych cudzoziemców była mniejsza w stosunku do poprzedniego roku o 0,3%, a Polaków mniejsza o 37,5%.

W 2021 r., w przypadku Polaków, spośród trzech odcinków granicy zewnętrznej tylko na granicy polsko-białoruskiej dokonano 13,5% mniej odpraw niż w poprzednim roku, a na pozostałych przejściach granicznych więcej (z Ukrainą o 101,3%, z Rosją o 31,0%). W przypadku cudzoziemców na wszystkich odcinkach granicy zewnętrznej zanotowano wzrost liczby odpraw – z Ukrainą o 175,1%, z Rosją o 60,0% i z Białorusią o 18,1%.

Największy ruch odnotowano na przejściach granicznych z Ukrainą – 8,7 mln (78,3% ogółu przekroczeń zewnętrznej granicy lądowej Unii Europejskiej na terenie Polski w 2021 r.). Granicę z Białorusią przekroczyło w tym czasie 2,2 mln osób (19,6%), a z Rosją 0,2 mln (2,1%). Wielkość odpraw, w pewnym stopniu związana jest z długością poszczególnych odcinków granic i usytuowanymi tam przejściami, jak też z ułatwieniami bądź utrudnieniami występującymi na danej granicy.

W 2021 r. najwięcej przekroczeń granicy zewnętrznej, zarówno przez cudzoziemców jak i Polaków, odnotowano w 3 kwartale (29,2% ogółu odpraw cudzoziemców w ciągu roku i 37,4% ogółu odpraw Polaków), zaś najmniej w 1 kwartale (odpowiednio 18,5% i 15,5%). Podobna relacja wystąpiła przy przekraczaniu granicy z Białorusią (najwięcej przekroczeń wystąpiło w 3 kwartale, najmniej w 1), inaczej z Rosją (najwięcej przekroczeń cudzoziemców wystąpiło w 3 kwartale, a Polaków w 2 kwartale, natomiast najmniej przekroczeń cudzoziemców i Polaków w 1 kwartale) i Ukrainą (najwięcej przekroczeń cudzoziemców wystąpiło w 4 kwartale, a Polaków w 3 kwartale, natomiast najmniej przekroczeń cudzoziemców i Polaków w 1 kwartale).

Biorąc pod uwagę zewnętrzną granicę UE na terenie Polski, największe natężenie ruchu granicznego w 2021 r. odnotowano na przejściu drogowym w Medyce, gdzie dokonano 2,4 mln odpraw, co stanowiło 21,6% ogółu odpraw na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski i 27,6% odpraw na granicy polsko-ukraińskiej. W porównaniu z 2020 r. ruch na tym przejściu zwiększył się o 15,9%. Wśród przekraczających przeważającą większość stanowili cudzoziemcy (93,8%).

Do większych przejść granicznych pod względem wielkości ruchu granicznego na granicy zewnętrznej UE, a zarazem na odcinku granicy z Ukrainą należą: Korczowa, Dorohusk i Hrebenne, na których odprawiono odpowiednio: 2,1 mln, 1,7 mln i 1,4 mln osób. W strukturze ruchu granicznego na granicy zewnętrznej stanowiło to odpowiednio: 18,9%, 14,9%, 12,2%, a w strukturze ruchu granicznego na granicy lądowej z Ukrainą odpowiednio: 24,1%, 19,0%, 15,5%. Również na tych przejściach granicznych przeważającą większość stanowili cudzoziemcy (najmniejszy odsetek w Hrebennem – 93,9%). W porównaniu z 2020 r. ruch graniczny na wszystkich tych przejściach wzrósł – w Korczowej o 21,9%, w Hrebennem o 17,0% oraz o 12,1% w Dorohusku.

Na odcinku granicy z Białorusią ponad połowa ruchu granicznego w 2021 r. odbywała się na dwóch przejściach drogowych – w Kukurykach i w Kuźnicy Białostockiej, na których dokonano odpowiednio 0,7 mln i 0,6 mln odpraw. Stanowiło to odpowiednio 30,2% i 25,5% ruchu na granicy polsko-białoruskiej oraz odpowiednio 5,9% i 5,0% ruchu na całej granicy zewnętrznej. W porównaniu z poprzednim rokiem ruch graniczny na przejściu granicznym w Kukurykach zwiększył się o 16,5%, natomiast na przejściu w Kuźnicy Białostockiej zmniejszył się o 39,7%. Wśród przekraczających dominowali cudzoziemcy (odpowiednio 90,8% i 92,1%).

Największy ruch graniczny z Rosją odnotowano w 2021 r. na przejściu granicznym w Grzechotkach – 0,2 mln (79,9%) odpraw. W strukturze ruchu granicznego na całej granicy zewnętrznej stanowił on 1,7%. Wśród przekraczających 92,4% stanowili cudzoziemcy. W porównaniu z 2020 r. ruch graniczny na tym przejściu zmniejszył się o 38,4%.

W 2021 r. na lądowej granicy wewnętrznej Unii Europejskiej na terenie Polski odnotowano 163,0 mln przekroczeń, z tego 57,8% (94,2 mln) stanowiły przekroczenia granicy z Niemcami, 24,9% (40,6 mln) – z Czechami, 13,5% (22,0 mln) – ze Słowacją oraz 3,9% (6,3 mln) – przekroczenia granicy z Litwą.

Na odcinkach granicy wewnętrznej z Niemcami i Litwą odnotowano wzrost liczby przekroczeń w porównaniu z 2020 r. (odpowiednio 6,5% i 1,1%). Natomiast na odcinku granicy ze Słowacją odnotowano nieznaczny spadek liczby przekroczeń – 0,5%. Liczba przekroczeń na granicy z Czechami była praktycznie identyczna jak w 2020 r.

Wśród cudzoziemców, przekraczających poszczególne odcinki lądowej granicy Polski, dominowali obywatele kraju sąsiadującego, na przykład na granicy z Ukrainą – obywatele Ukrainy (94,0%), na granicy z Białorusią – obywatele Białorusi (85,6%), a na granicy z Rosją – obywatele Rosji (65,3%).

W 2021 r. granicę Polski na lotniskach przekroczyło 17,4 mln osób, tj. o 32,3% więcej niż w poprzednim roku. Natomiast na granicy morskiej odnotowano 1,8 mln przekroczeń (o 13,6% więcej niż w 2020 r.).

Wśród przekraczających granicę zarówno na lotniskach, jak i w portach morskich przeważali Polacy (odpowiednio 62,4% i 57,9%).

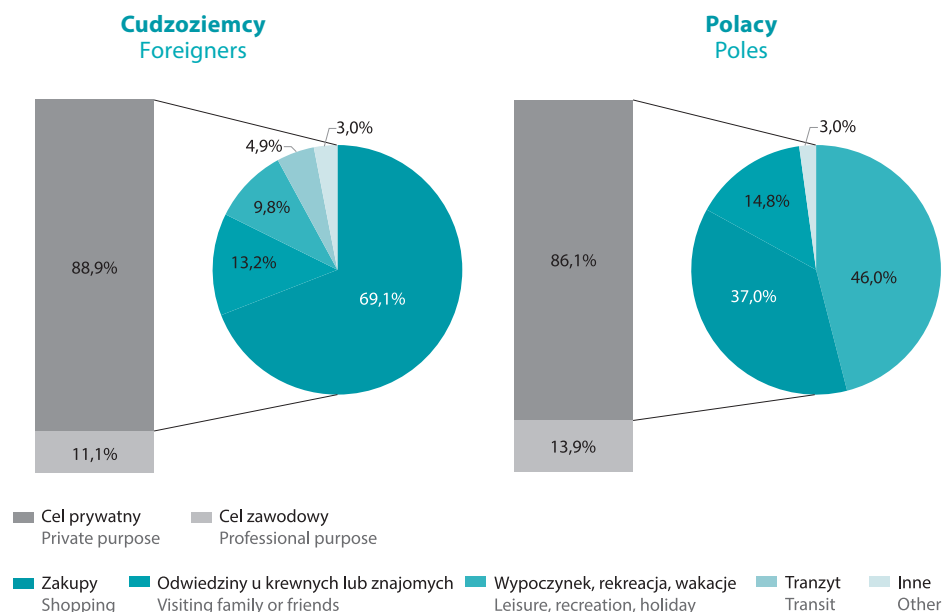
1.2. Cel pobytu i częstotliwość przekraczania granicy

1.2. Purpose of stay and frequency of crossing the border

Cudzoziemcy przybywający w 2021 r. do Polski jako główny cel wizyty deklarowali zakupy (61,4%). Podróże Polaków za granicę w głównej mierze dotyczyły wypoczynku, rekreacji, wakacji (39,6%) oraz zakupów (31,9%). W celach służbowych/zawodowych podróżowało 11,1% cudzoziemców i 13,9% Polaków. Tranzytem (zarówno w celu osobistym jak i służbowym) podróżowało przez Polskę 9,5% cudzoziemców. Tranzyt stanowił relatywnie duży udział wśród przekraczających granicę morską (30,4%) oraz przekraczających granicę na lotniskach (28,2%). Na poszczególnych odcinkach granicy lądowej Polski z krajami sąsiadującymi udział przekraczających granicę naszego kraju tranzytem był zróżnicowany – największy wystąpił na odcinku granicy z Rosją (50,4%), a najmniejszy wśród przekraczających granicę z Niemcami (5,6%) i ze Słowacją (5,7%).

Wykres 2. Struktura cudzoziemców (nierezydentów) według celu wizyty w Polsce oraz Polaków (rezydentów) według celu pobytu za granicą w 2021 r.

Chart 2. Structure of foreigners (non-residents) by purpose of visit and Poles (residents) by purpose of stay abroad in 2021

Najwięcej cudzoziemców (nierezydentów) przyjeżdżających do Polski przez zewnętrzną granicę lądową Unii Europejskiej deklarowało, że ich celem było dokonanie zakupów (35,5%), podczas gdy na wewnętrznej granicy UE cel ten wskazało aż 69,2%. Znaczny odsetek, zarówno wśród przekraczających granicę zewnętrzną jak i wewnętrzną, stanowiły także odwiedziny u krewnych lub znajomych (odpowiednio – 12,9% i 10,6%).

Biorąc pod uwagę zewnętrzną granicę UE, struktura przekroczeń granicy polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej przez cudzoziemców, według celu wizyty w Polsce, była w pewnym stopniu podobna. Na przykład udział przekraczających granicę w celu zakupów z Białorusią wyniósł 33,4%, a z Ukrainą 36,8%. Największe zróżnicowanie na tych odcinkach granicy wystąpiło w przypadku osób przekraczających granicę w celu odwiedzin u krewnych lub znajomych – ich udział na odcinku granicy z Białorusią był większy o 11,1 p.proc w porównaniu z przekraczającymi odcinek z Ukrainą. Z kolei udział deklarujących jako podstawowy cel wizyty pracę sezonową, przygraniczną był większy w przypadku granicy z Ukrainą (o 8,1 p.proc.). Pewna odmiennosc wystąpiła na przejściach granicznych z Rosją, gdzie udział osób przekraczających granicę w celu zakupów wyniósł tylko 3,4%, a udział osób przekraczających granicę w celu

wypoczynku, rekreacji, na wakacje był większy niż na pozostałych odcinkach zewnętrznej granicy UE i wyniósł 8,5%. Tranzytem przekroczyło ten odcinek granicy aż 50,4% cudzoziemców.

Z kolei poszczególne odcinki granicy wewnętrznej z krajami UE były podobne pod względem dominującego celu podróżujących, którym były zakupy. Najwięcej cudzoziemców deklarowało taki cel wizyty jako główny wśród przekraczających granicę z Niemcami – 70,4%, natomiast stosunkowo najmniej ze Słowacją – 63,8%. Zauważalny udział przekraczających granicę w celu wypoczynku, rekreacji i na wakacje wystąpił na dwóch odcinkach granicy – ze Słowacją (18,8%) i z Czechami (12,6%). Z kolei odcinek granicy z Niemcami przekraczało relatywnie najwięcej (13,3%) cudzoziemców deklarujących odwiedzin u krewnych lub znajomych jako główny cel swojej podróży do Polski. Wśród osób przekraczających odcinek granicy z Litwą 12,4% deklarowało, że cel służbowy/zawodowy był priorytetem ich podróży – był to największy udział na granicy wewnętrznej.

Tablica 2. Cudzoziemcy (nierezydenci) według celu wizyty w Polsce oraz Polacy (rezydenci) według celu pobytu za granicą w 2021 r.

Table 2. Foreigners (non-residents) by purpose of visit in Poland and Poles (residents) by purpose of stay abroad in 2021

Granica Border A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Ogółem Total	razem total	Cel prywatny Private purpose w tym of which				Cel zawo- dowy Professional purpose	
			wypo- czynek, rekreacja, wakacje leisure, recreation, holiday	odwiedziny u krewnych lub znajomych visiting family or friends	zakupy shopping	tranzyt transit		
			przekroczenia granicy w odsetkach crossings of the border in percentages					
OGÓŁEM TOTAL	A	100,0	88,9	8,7	11,8	61,4	4,3	11,1
	B	100,0	86,1	39,6	12,8	31,9	.	13,9
LĄDOWA LAND	A	100,0	90,5	7,8	10,9	65,6	3,6	9,5
	B	100,0	86,3	37,2	10,6	36,6	.	13,7
Zewnętrzna UE EU's external	A	100,0	70,5	2,6	12,9	35,5	13,6	29,5
	B	100,0	89,7	6,3	27,7	50,3	.	10,3
Wewnętrzna UE EU's internal	A	100,0	92,9	8,6	10,6	69,2	2,3	7,1
	B	100,0	86,3	37,5	10,4	36,5	.	13,7
MORSKA SEA	A	100,0	62,0	21,5	26,4	2,3	8,6	38,0
	B	100,0	78,6	50,3	24,6	1,6	.	21,4
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	A	100,0	66,0	18,2	24,6	0,4	17,2	34,0
	B	100,0	85,4	56,1	27,5	0,3	.	14,6

W 2021 r. z celem służbowym/zawodowym związanych było 34,0% podróży cudzoziemców do Polski drogą powietrzną. Wizyty nierezydentów w naszym kraju (przekraczających granicę na lotniskach) dotyczyły w dużej mierze (obok tranzytu) odwiedzin u krewnych lub znajomych (24,6%) oraz wypoczynku, rekreacji, wakacji (18,2%).

Przyjazdy cudzoziemców do Polski drogą morską związane były z wizytami w celu zawodowym (38,0% ogółu osób przybywających drogą morską), a także odwiedzinami u krewnych i znajomych (26,4%) oraz wypoczynkiem, rekreacją, wakacjami (21,5%).

Biorąc pod uwagę zewnętrzną granicę UE, struktura przekroczeń granicy polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej przez Polaków, według celu wizyty za granicą, była w pewnym stopniu podobna. Na przykład udział przekraczających granicę z Ukrainą w celu zakupów wyniósł 54,5% ogółu Polaków przekraczających ten odcinek granicy, a z Białorusią 42,4%. Z kolei udział deklarujących jako podstawowy cel wizyty odwiedzin u krewnych lub znajomych wyniósł odpowiednio 25,1% i 34,2%. Wśród osób przekraczających odcinek granicy z Ukrainą 6,0% deklarowało, że wypoczynek, rekreacja, wakacje był priorytetem ich podróży, a z Białorusią 5,9%. Pewna odmienność wystąpiła na przejściach granicznych z Rosją, gdzie udział osób przekraczających granicę w celu odwiedzin u krewnych i znajomych wyniósł 35,3%, w celu zakupów 23,0%, a w celu wypoczynku, rekreacji, wakacji 14,8%. Znaczny odsetek Polaków przebywał za granicą w 2021 r. w celu służbowym/zawodowym. Wśród powracających przez odcinek granicy z Rosją 23,2% deklarowało, że cel ten był ich priorytetem, z Białorusią – 16,3%, a z Ukrainą – 7,5%.

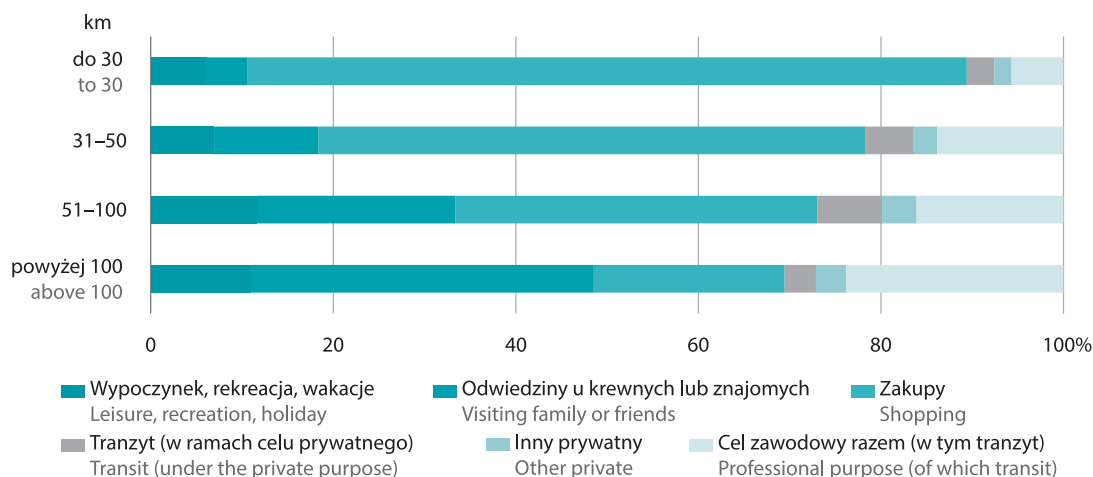
Wśród mieszkańców Polski przekraczających granicę wewnętrzną UE największy odsetek (37,5%) stanowiły wyjazdy związane z wypoczynkiem, rekreacją, wakacjami oraz z zakupami (36,5%). Znaczny udział miały też wyjazdy w celu służbowym/zawodowym (13,7%) oraz odwiedzin u krewnych lub znajomych (10,4%). Polacy przekraczający granicę z poszczególnymi krajami należącymi do Unii Europejskiej mieli również zróżnicowane preferencje w zakresie celów podróży. Wypoczynek, rekreacja, wakacje dominowały wśród przekraczających granicę ze Słowacją, Czechami i Litwą (odpowiednio: 74,2%, 62,5% i 60,5%), natomiast zakupy wśród podróżujących przez granicę z Niemcami (51,2%). Wyjazdy mieszkańców Polski przekraczających granicę z Czechami, Litwą i Słowacją związane były również z zakupami (odpowiednio: 22,4%, 18,0%, 13,1%). Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Polski przez odcinek granicy z Niemcami dotyczyły w znacznej mierze (obok zakupów) wyjazdów w celach zawodowych (19,4%), odwiedzin u krewnych lub znajomych (14,4%) oraz wypoczynku, rekreacji, wakacji (13,3%).

Polacy przekraczający granicę na lotniskach najczęściej deklarowali jako główny cel podróży wypoczynek, rekreację, wakacje (56,1%) oraz odwiedzin u krewnych lub znajomych (27,5%). Natomiast 14,6% Polaków wyjeżdżało za granicę w celu służbowym/zawodowym.

Wśród Polaków przekraczających granicę morską również przeważały wyjazdy w celu wypoczynku, rekreacji, wakacji (50,3%). Popularne były także wyjazdy w celu odwiedzin u krewnych lub znajomych i w sprawach zawodowych (odpowiednio 24,6% i 21,4%).

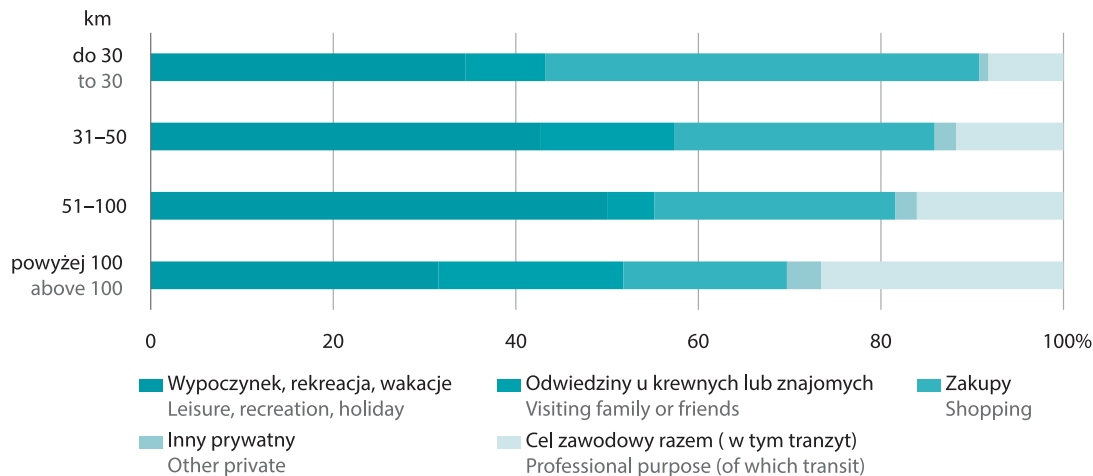
Wykres 3. Struktura cudzoziemców (nierezydentów) według celu wizyty w Polsce i odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.

Chart 3. Structure of foreigners (non-residents) by purpose of visit and Poles (residents) by purpose of stay abroad in 2021

Wykres 4. Struktura Polaków (rezydentów) według celu pobytu za granicą i odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.

Chart 4. Structure of Poles (residents) by purpose of stay abroad and distance from the border to the place of purchase in 2021

Spośród cudzoziemców przybywających w 2021 r. do Polski 36,4% przekraczało granicę kilka razy w miesiącu. Deklarowany udział przekraczających granicę kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w roku lub rzadziej, a także kilka razy w kwartale wyniósł odpowiednio: 20,7%, 20,3% i 19,2%. Codziennie granicę Polski w 2021 r. przekroczyło 3,3% badanych cudzoziemców. Zdecydowanie większy odsetek cudzoziemców przekraczających granicę drogą powietrzną i morską odwiedzało Polskę z mniejszą częstotliwością (kilka razy w roku lub rzadziej) niż przekraczających granicę lądową.

Tablica 3. Cudzoziemcy (nierezydenci) według częstotliwości przekraczania granicy w 2021 r.
Table 3. Foreigners (non-residents) by frequency of crossing the border in 2021

Granica Border		Ogółem Total	Codziennie Every day	Kilka razy w tygodniu Several times a week	Kilka razy w miesiącu Several times a month	Kilka razy w kwartale Several times a quarter	Kilka razy w roku lub rzadziej Several times a year or less frequently
		przekroczenia granicy w odsetkach			crossings of the border in percentages		
OGÓŁEM TOTAL	1 kw. Q1	100,0	3,3	22,5	37,8	18,5	17,9
	2 kw. Q2	100,0	3,1	21,5	36,8	21,3	17,3
	3 kw. Q3	100,0	4,1	19,2	34,7	18,4	23,6
	4 kw. Q4	100,0	2,6	20,6	37,1	18,8	20,9
	1-4 kw. Q1-4	100,0	3,3	20,7	36,4	19,2	20,3
LĄDOWA LAND	1 kw. Q1	100,0	3,4	23,0	38,7	18,7	16,2
	2 kw. Q2	100,0	3,2	22,4	38,3	21,7	14,4
	3 kw. Q3	100,0	4,5	21,2	38,3	19,4	16,7
	4 kw. Q4	100,0	2,9	22,4	40,1	19,5	15,2
	1-4 kw. Q1-4	100,0	3,6	22,1	38,8	19,8	15,6
Zewnętrzna UE EU's external	1 kw. Q1	100,0	1,6	15,1	46,0	21,8	15,5
	2 kw. Q2	100,0	1,2	13,9	43,2	22,6	19,1
	3 kw. Q3	100,0	2,5	13,8	41,3	22,2	20,3
	4 kw. Q4	100,0	0,9	11,7	41,3	25,6	20,5
	1-4 kw. Q1-4	100,0	1,5	13,3	42,5	23,3	19,3
Wewnętrzna UE EU's internal	1 kw. Q1	100,0	3,6	23,8	38,0	18,4	16,2
	2 kw. Q2	100,0	3,4	23,3	37,8	21,6	13,9
	3 kw. Q3	100,0	4,7	22,0	37,9	19,0	16,3
	4 kw. Q4	100,0	3,2	24,0	40,0	18,5	14,4
	1-4 kw. Q1-4	100,0	3,8	23,2	38,4	19,4	15,2
MORSKA SEA	1 kw. Q1	100,0	0,0	0,9	5,8	16,0	77,3
	2 kw. Q2	100,0	0,0	0,8	8,1	19,9	71,2
	3 kw. Q3	100,0	0,0	0,9	6,3	17,4	75,4
	4 kw. Q4	100,0	0,0	1,2	8,9	21,3	68,6
	1-4 kw. Q1-4	100,0	0,0	0,9	7,2	18,5	73,5
NA LOTNI- SKACH AT AIRPORTS	1 kw. Q1	100,0	0,0	0,1	1,2	9,5	89,2
	2 kw. Q2	100,0	0,0	0,1	1,0	9,8	89,2
	3 kw. Q3	100,0	0,0	0,1	0,9	8,2	90,9
	4 kw. Q4	100,0	0,0	0,1	0,9	10,0	89,0
	1-4 kw. Q1-4	100,0	0,0	0,1	0,9	9,1	89,9

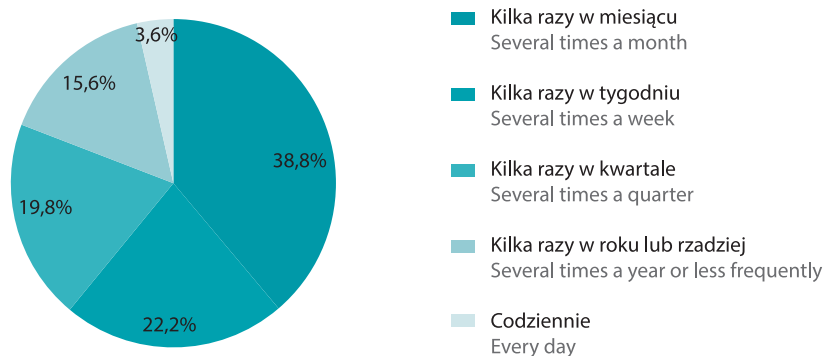
Zewnętrzna granica lądowa Polski była przekraczana z mniejszą częstotliwością niż wewnętrzna. Granicę zewnętrzną najczęściej cudzoziemcy przekraczali kilka razy w miesiącu (42,5% ogółu przekroczeń granicy zewnętrznej przez cudzoziemców) i kilka razy w kwartale (23,3%), podczas gdy wewnętrzną odpowiednio 38,4% i 19,4%. Kilka razy w tygodniu granicę zewnętrzną przekraczało 13,3% cudzoziemców, a wewnętrzną 23,2%.

Na granicy zewnętrznej wśród nierezydentów przekraczających odcinek granicy z Białorusią połowa z nich (50,2%) przekraczała granicę kilka razy w miesiącu, a na granicy wewnętrznej na odcinku z Litwą – 58,0%.

Stosunkowo liczną grupę, wśród cudzoziemców przekraczających lądową granicę, stanowili odwiedzający Polskę kilka razy w roku lub rzadziej. Z taką częstotliwością Polskę odwiedziło 22,4% cudzoziemców przekraczających granicę z Rosją, 19,7% przekraczających granicę z Ukrainą i 19,1% przekraczających granicę ze Słowacją.

Wykres 5. Struktura częstotliwości przekraczania granicy lądowej Polski przez cudzoziemców (nierezydentów) w 2021 r.

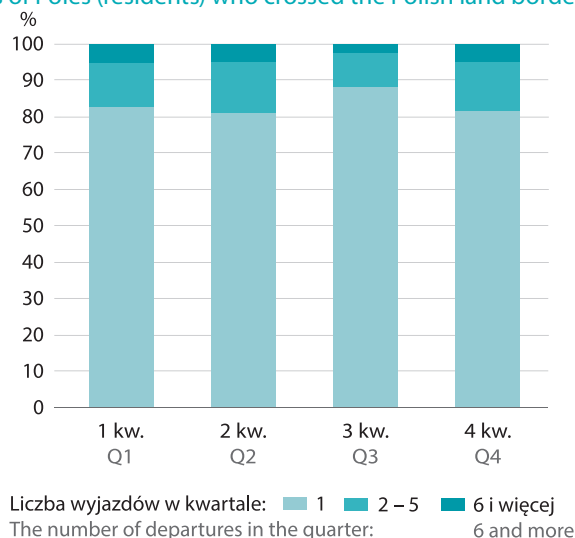
Chart 5. Structure of frequency of crossing the Polish land border by foreigners (non-residents) in 2021

Badanie uczestnictwa mieszkańców Polski w podróżach, w poszczególnych kwartałach 2021 r., pokazało, że rezydenci najczęściej przekraczali granicę Polski raz w kwartale (największy odsetek wystąpił w 3 kwartale – 90,4%, najmniejszy w 1 kwartale – 86,2%). Odsetek mieszkańców Polski wyjeżdżających za granicę 2–5 razy w kwartale wahał się od 8,2% w 3 kwartale do 9,8% w 1 kwartale. Udział wyjeżdżających za granicę 6 i więcej razy w kwartale nie przekraczał 4,0% (taką wartość osiągnął w 1 kwartale). Podobna tendencja wystąpiła wśród przekraczających poszczególne rodzaje granicy (dominowały przekroczenia raz w kwartale).

Wykres 6. Struktura wyjazdów zagranicznych Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według kwartałów w 2021 r.

Chart 6. Structure of foreign trips of Poles (residents) who crossed the Polish land border quarters in 2021

Tablica 4. Polacy (rezydenci) uczestniczący w wyjazdach zagranicznych według liczby wyjazdów w 2021 r.
Table 4. Poles (residents) participating in trips abroad by the number of trips in 2021

Granica Border		Ogółem Total	Raz w kwartale Once a quarter	2 – 5	6 i więcej w kwartale 6 and more in a quarter
OGÓŁEM TOTAL	1 kw. Q1	100,0	86,2	9,8	4,0
	2 kw. Q2	100,0	87,8	9,4	2,8
	3 kw. Q3	100,0	90,4	8,2	1,4
	4 kw. Q4	100,0	89,0	8,4	2,6
LĄDOWA LAND	1 kw. Q1	100,0	83,0	11,8	5,2
	2 kw. Q2	100,0	81,1	14,1	4,8
	3 kw. Q3	100,0	88,3	9,5	2,2
	4 kw. Q4	100,0	81,7	13,4	4,9
Zewnętrzna UE EU's external	1 kw. Q1	100,0	73,8	21,2	4,9
	2 kw. Q2	100,0	87,4	10,9	1,7
	3 kw. Q3	100,0	67,9	21,9	10,2
	4 kw. Q4	100,0	69,2	26,0	4,9
Wewnętrzna UE EU's internal	1 kw. Q1	100,0	83,8	11,2	5,1
	2 kw. Q2	100,0	80,6	14,5	4,9
	3 kw. Q3	100,0	89,3	8,8	1,8
	4 kw. Q4	100,0	82,4	12,7	4,9
MORSKA SEA	1 kw. Q1	100,0	98,0	0,0	2,0
	2 kw. Q2	100,0	96,4	3,6	0,0
	3 kw. Q3	100,0	80,1	13,4	6,5
	4 kw. Q4	100,0	91,1	6,5	2,4
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	1 kw. Q1	100,0	95,1	4,9	0,0
	2 kw. Q2	100,0	97,4	2,6	0,0
	3 kw. Q3	100,0	95,3	4,5	0,2
	4 kw. Q4	100,0	97,0	2,9	0,1

1.3. Ruch graniczny w ramach MRG

1.3. Border traffic as part of LBT

Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego (MRG) to specjalny dokument, który uprawnia mieszkańców strefy przygranicznej do przekraczania zewnętrznej granicy lądowej w ramach zasad małego ruchu granicznego. W celu wdrożenia zasad małego ruchu granicznego państwa członkowskie są upoważnione do zawierania umów dwustronnych z sąsiadującymi państwami trzecimi zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu.³

W 2021 r. Komenda Główna Straży Granicznej odnotowała 0,1 mln przekroczeń granicy polsko-ukraińskiej przez cudzoziemców w ramach MRG. Stanowiło to 1,6% ogółu przekroczeń granicy z Ukrainą przez cudzoziemców. Ten sam wskaźnik w poprzednim roku wyniósł 12,7%, a zarejestrowano wówczas 0,9 mln odpraw (MRG). W stosunku do 2020 r. mały ruch graniczny zmniejszył się o 85,6% (ruch graniczny cudzoziemców na granicy z Ukrainą w tym okresie zwiększył się o 12,4%). Mały ruch graniczny, od momentu wejścia w życie umowy, charakteryzował się do 2016 r. wyraźną tendencją wzrostową i wysoką dynamiką. Na przykład w 2015 r. odnotowano prawie trzy razy więcej przekroczeń niż w 2010 r. Zniesienie obowiązku posiadania wiz (11.06.2017 r.) przez obywateli Ukrainy podróżujących do UE⁴ przyczyniło się do spadku liczby podróżujących w ramach MRG. W związku z wystąpieniem zagrożenia wywołanego koronawirusem SARS-CoV-2, zgodnie z obowiązującymi przepisami⁵, od 15 marca 2020 r. został czasowo zawieszony lub ograniczony ruch na określonych przejściach granicznych, co znacząco wpłynęło na wielkość ruchu granicznego w ramach MRG.

Tablica 5. Mały ruch graniczny osób na granicy polsko-ukraińskiej w 2021 r.

Table 5. Passenger local border traffic on the Polish-Ukrainian border in 2021

Wyszczególnienie Specification	Rodzaj przejścia Type of crossing	Przekroczenia granicy Crossings of the border		
		ogółem total	do Polski to Poland	z Polski from Poland
		w tys. in thousands		
CUDZOZIEMCY FOREIGNERS		134,4	67,2	67,2
Województwo lubelskie Lubelskie Voivodship		39,5	19,6	19,9
w tym: of which:				
Dorohusk	drogowe road	5,6	3,4	2,2
Hrebenne	drogowe road	18,2	8,8	9,3
Zosin	drogowe road	11,1	5,2	5,9
Województwo podkarpackie Podkarpackie Voivodship		94,9	47,6	47,2
w tym: of which:				
Budomierz	drogowe road	13,2	5,7	7,5
Korczoza	drogowe road	13,8	8,1	5,8
Krościenko	drogowe road	8,1	4,1	4,0
Medyka	drogowe road	59,7	29,8	30,0

Źródło: dane Komendy Głównej Straży Granicznej.

Source: data of the Border Guard Main Headquarters.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1931/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE nr L 405 z dnia 30 grudnia 2006 r., z późn. zm.).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/850 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekroczenia granic zewnętrznych oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. UE L 81 z 21.03.2001, s. 1 z późn. zm.).

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 435 z późn. zm.).

Rozdział 2

Chapter 2

Wydatki cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce i Polaków (rezydentów) za granicą

Expenses of foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad

2.1. Wartość i struktura wydatków według odcinków granic

2.1. Value and structure of expenses by sections of the border

Szacunkowa wartość towarów i usług zakupionych w Polsce przez cudzoziemców (nierezydentów) w 2021 r. ukształtowała się na poziomie 24,5 mld zł, a wydatków poniesionych za granicą przez mieszkańców Polski – 15,1 mld zł. W porównaniu z 2020 r. wydatki cudzoziemców były wyższe o 3,8%, a Polaków o 12,0%.

Należy zaznaczyć, że na wielkość i strukturę wydatków zarówno cudzoziemców w Polsce, jak i Polaków za granicą miały wpływ ograniczenia w przemieszczaniu się ludności wprowadzane przez poszczególne państwa świata. Związane one były z występującą pandemią COVID-19 wywołanej przez koronawirus SARS-CoV-2. Również w Polsce (od 15 marca 2020 r.) został czasowo zawieszony lub ograniczony ruch graniczny na określonych przejściach granicznych.

Najwyższe wydatki cudzoziemców odnotowano w 3 kwartale (8,5 mld zł), natomiast najniższe w 1 kwartale (4,0 mld zł). Dla porównania w 2020 r. cudzoziemcy najwięcej wydali w 1 kwartale (8,8 mld zł), a najmniej w 2 kwartale (3,3 mld zł).

W strukturze wydatków mieszkańców Polski dominowały wydatki zrealizowane w 3 kwartale (5,9 mld zł), natomiast najniższe odnotowano w 1 kwartale 2021 r. (2,2 mld zł). W poprzednim roku Polacy najwięcej wydali w 3 kwartale (4,7 mld zł), a najmniej w 2 kwartale (1,6 mld zł).

Biorąc pod uwagę rodzaj granicy, największe wydatki (na towary i usługi łącznie) ponieśli w 2021 r. osoby przekraczające granicę lądową: cudzoziemcy w Polsce – 21,2 mld zł, a Polacy za granicą – 10,3 mld zł. W strukturze wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce stanowiły one 86,6%, a w strukturze wydatków poniesionych przez Polaków za granicą – 68,1%. W porównaniu z rokiem poprzednim było to mniej odpowiednio o 2,9 p.proc. i 3,8 p.proc.

Z ogółu wydatków cudzoziemców poniesionych w Polsce w 2021 r. kwota 17,7 mld zł (72,0%) przypadła na osoby przekraczające wewnętrzną granicę lądową Unii Europejskiej na terenie Polski, a 3,6 mld zł (14,6%) na zewnętrzną granicę lądową UE. Było to odpowiednio o 2,1 p.proc. i o 0,7 p.proc. mniej niż przed rokiem.

Mieszkańcy Polski, powracający w 2021 r. przez wewnętrzną granicę lądową UE, wydali za granicą 10,2 mld zł, tj. 67,6% ogółu wydatków Polaków za granicą, a powracający przez polski odcinek zewnętrznej lądowej granicy UE – 0,1 mld zł (0,5%). W porównaniu z poprzednim rokiem, udział wydatków w przypadku granicy wewnętrznej był mniejszy o 3,3 p.proc., a w przypadku zewnętrznej mniejszy o 0,5 p.proc.

Szacunkowa wartość wydatków poniesionych przez cudzoziemców w naszym kraju i Polaków za granicą przekraczających granicę na lotniskach wyniosła odpowiednio 2,9 mld zł (11,8% ogółu wydatków cudzoziemców) i 4,4 mld zł (29,2% ogółu wydatków mieszkańców Polski). W porównaniu do struktury wydatków z 2020 r. było to więcej odpowiednio o 2,7 p.proc. i 3,8 p.proc.

Wydatki podróżujących drogą morską stanowiły stosunkowo niewielki udział w wydatkach ogółem: cudzoziemców – 1,6% (0,4 mld zł), Polaków – 2,7% (0,4 mld zł). W stosunku do poprzedniego roku, udział ten był większy wśród cudzoziemców o 0,2 p.proc., a wśród mieszkańców Polski utrzymał się na tym samym poziomie.

Tablica 6. Wydatki cudzoziemców (niezzydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą w 2021 r.
Table 6. Expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad in 2021

Granica Border A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods				Pozostałe wydatki (usługi) Other expenses (services)
		razem total	w tym of which			
			żywność i napoje bez- alkoholowe food and non- -alcoholic drinks	nieżywno- ściowe non-food products		
		w mln zł	in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	A	24 520,8	19 303,5	3 235,6	13 027,7	5 217,3
	B	15 058,9	6 500,7	1 599,0	4 424,5	8 558,2
LĄDOWA LAND	A	21 240,4	18 025,7	2 869,9	12 261,1	3 214,7
	B	10 265,1	5 590,7	1 360,3	3 814,8	4 674,4
Zewnętrzna UE EU's external	A	3 588,9	3 375,9	481,9	2 889,5	212,9
	B	81,1	66,7	8,2	44,5	14,4
Wewnętrzna UE EU's internal	A	17 651,5	14 649,8	2 388,0	9 371,5	3 001,8
	B	10 184,1	5 524,0	1 352,1	3 770,3	4 660,0
MORSKA SEA	A	385,2	247,3	65,7	151,7	137,8
	B	403,2	131,0	35,7	87,4	272,2
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	A	2 895,2	1 030,4	300,0	614,9	1 864,8
	B	4 390,7	779,0	202,9	522,3	3 611,6

Wśród cudzoziemców przekraczających zewnętrzną lądową granicę UE w 2021 r. największy udział miały wydatki poniesione w Polsce przez przekraczających odcinek granicy z Ukrainą – 81,9%, następnie z Białorusią – 16,6%, a przekraczających odcinek granicy z Rosją – 1,5%. W porównaniu z 2020 r. udział wydatków niezzydentów w Polsce przekraczających granicę z Ukrainą był większy o 8,7 p.proc., a przekraczających granicę z Białorusią i Rosją był mniejszy odpowiednio o 6,6 p.proc. i 2,1 p.proc.

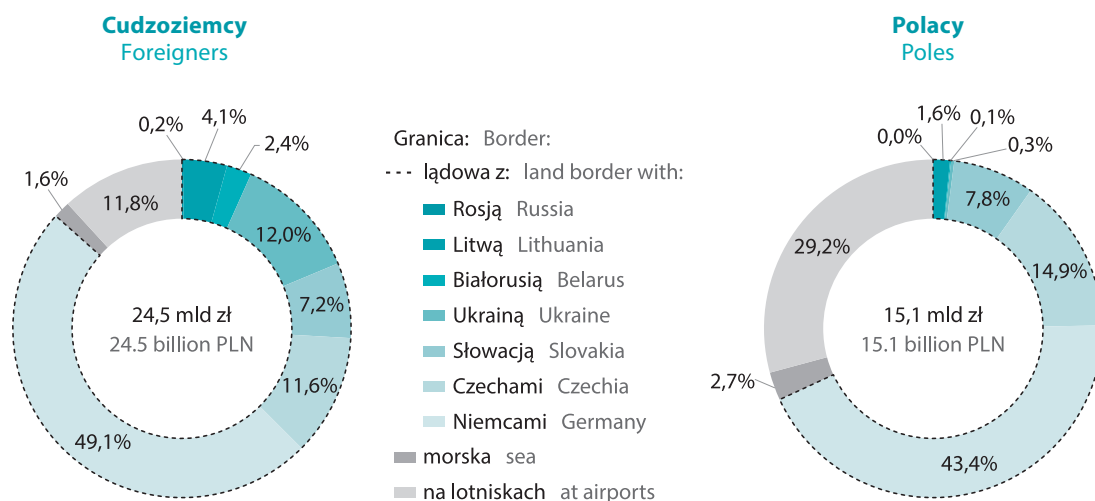
W przypadku mieszkańców Polski, którzy powracali do kraju przez zewnętrzną granicę UE, największy udział wydatków odnotowano na odcinku granicy z Ukrainą – 67,8%. Na drugim miejscu uplasowały się wydatki Polaków przekraczających granicę z Białorusią (23,9%), następnie z Rosją (8,3%). W przypadku odcinka granicy z Ukrainą udział tych wydatków w porównaniu z 2020 r. był większy o 25,3 p.proc., natomiast w przypadku granicy z Białorusią i Rosją – mniejszy odpowiednio o 4,6 p.proc. i o 20,7 p.proc.

Wydatki niezzydentów powracających przez granicę z Niemcami były największe (68,2%) spośród czterech odcinków wewnętrznej granicy UE. Udział wydatków poniesionych w naszym kraju przez cudzoziemców przekraczających granicę z Czechami wyniósł 16,0%, ze Słowacją – 10,0%, a z Litwą – 5,8%. W porównaniu z 2020 r. udział wydatków niezzydentów w Polsce przekraczających odcinek granicy z Niemcami był większy o 0,7 p.proc., natomiast udział wydatków cudzoziemców przemieszczających się przez granicę z Czechami i ze Słowacją był mniejszy odpowiednio o 0,2 p.proc., 0,5 p.proc. Udział wydatków niezzydentów przekraczających odcinek granicy z Litwą utrzymał się na tym samym poziomie, co w poprzednim roku.

W ogólnej wartości wydatków poniesionych w 2021 r. przez Polaków za granicą, którzy powracali do kraju przez wewnętrzną granicę UE, największy udział miały wydatki przekraczających odcinek granicy z Niemcami (64,2%), następnie z Czechami (22,0%), ze Słowacją (11,5%) i z Litwą (2,3%). W przypadku odcinka granicy z Niemcami udział wydatków był większy niż przed rokiem o 1,3 p.proc. Na pozostałych odcinkach granicy wewnętrznej udział był mniejszy niż w poprzednim roku, tj. w przypadku granicy z Litwą o 0,1 p.proc., z Czechami – o 0,3 p.proc., ze Słowacją – o 0,9 p.proc.

Wykres 7. Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce i Polaków (rezydentów) za granicą w 2021 r.

Chart 7. Structure of expenses of foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad in 2021

2.2. Wartość i struktura wydatków według rodzajów wydatków i długości pobytu

2.2. Value and structure of expenses by types of expenses and length of stay

Cudzoziemcy, z ogólnej kwoty środków pieniężnych wydanych w Polsce w 2021 r., większość przeznaczili na zakup towarów – 19,3 mld zł, tj. 78,7% (w porównaniu z 2020 r. więcej o 0,6%). Na usługi, głównie na zakwaterowanie i wyżywienie, przeznaczili 5,2 mld zł, czyli pozostałe 21,3% (w porównaniu z 2020 r. więcej o 17,6%).

Największym zainteresowaniem obcokrajowców cieszyły się towary nieżywnościowe, na które wydali łącznie 13,0 mld zł (53,1% ogółu swoich wydatków). Na towary żywnościowe i napoje bezalkoholowe przeznaczili 3,2 mld zł (13,2%), natomiast na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe – łącznie 3,0 mld zł (12,4%). W porównaniu z 2020 r. wydatki cudzoziemców na żywność i napoje bezalkoholowe były wyższe o 7,2%, a niższe na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (razem) oraz na towary nieżywnościowe odpowiednio o 0,1% i 0,7%.

Wśród cudzoziemców, przekraczających poszczególne rodzaje i odcinki granic, występowało pewne podobieństwo, ale też i różnicowanie, jeśli chodzi o preferencje zakupowe w Polsce.

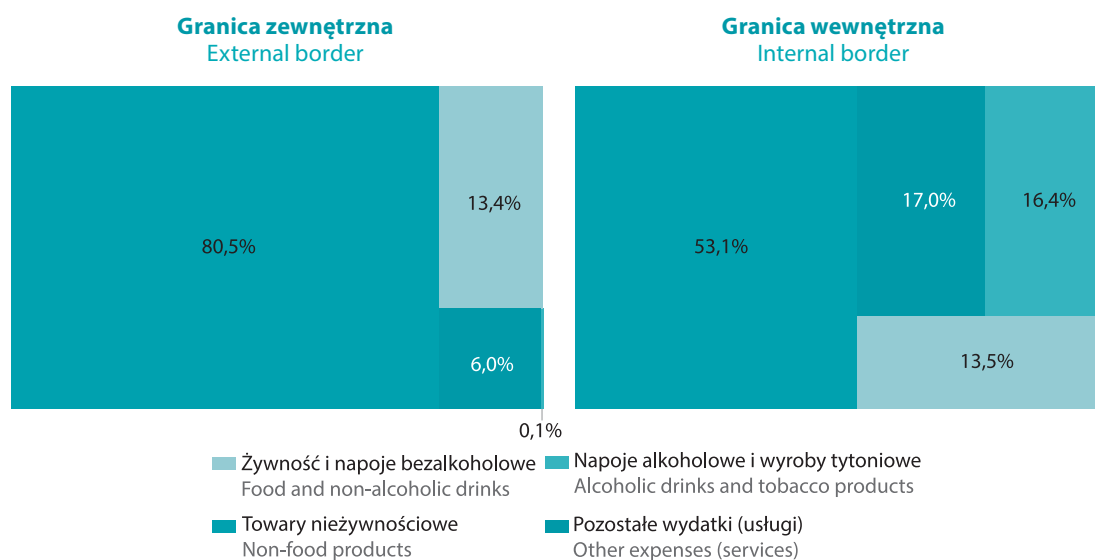
Nierezydenci przekraczający poszczególne odcinki granicy lądowej oraz granicę morską, większość wydanych w naszym kraju środków pieniężnych przeznaczili na zakup towarów (głównie nieżywnościowych). Towary w strukturze wydatków cudzoziemców w Polsce przekraczających granicę lądową stanowiły 84,9% (zewnątrzną granicę UE – 94,1%, wewnętrzną granicę UE – 83,0%), a morską – 64,2%. W porównaniu z poprzednim rokiem wydatki te były niższe wśród przekraczających granicę drogą lądową o 0,8% (granice zewnętrzną – o 2,0%, wewnętrzną – o 0,5%), a wśród podróżujących drogą morską wyższe o 11,7%.

W przypadku granicy na lotniskach wystąpiła pewna odmienność w strukturze wydatków – najwięcej środków cudzoziemcy przeznaczili w Polsce na usługi – 64,4% swoich wydatków (w porównaniu z 2020 r. więcej o 37,7%), pozostały odsetek środków przeznaczili na zakup towarów.

W przypadku zewnętrznej lądowej granicy UE cudzoziemcy 80,5% ze swoich wydatków w Polsce przeznaczyci na zakup towarów nieżywnościowych. Wydatki na takie towary dominowały wśród przekraczających odcinki granicy z Ukrainą i Białorusią (odpowiednio 81,6% i 77,5%). Wydatki na towary nieżywnościowe stanowiły również największy odsetek wśród przekraczających granicę z Rosją – 53,4%. Wyniki badania pokazały, że cudzoziemcy opuszczający Polskę przez przejścia graniczne z Rosją znaczne kwoty środków pieniężnych wydanych w Polsce przeznaczyci również na żywność i napoje bezalkoholowe – 27,9%, a na pozostałe wydatki (usługi) – 17,9%. Należy dodać, że wydatki na usługi wśród ogółu przekraczających granicę zewnętrzną wyniosły 6,0% (w tym granicę z Białorusią – 5,8%, z Ukrainą – 5,7%).

Wykres 8. Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce przekraczających zewnętrzną i wewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w 2021 r.

Chart 8. Structure of expenses of foreigners (non-residents) in Poland who crossed the European Union's external and internal border on the territory of Poland in 2021

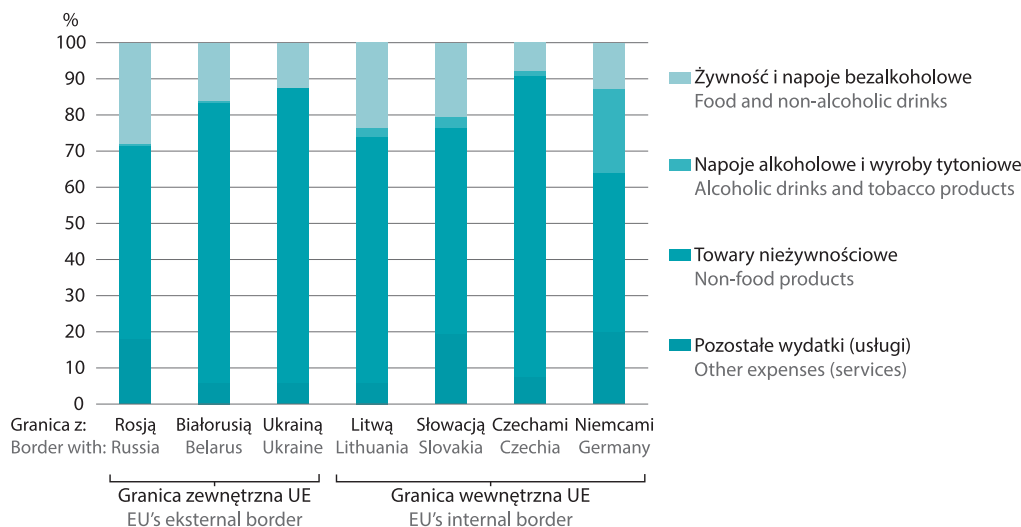
Cudzoziemcy przekraczający wewnętrzną lądową granicę UE również większość swoich wydatków poniesionych w Polsce przeznaczyci na zakup towarów nieżywnościowych – 53,1%, jednak wydatki na inne grupy towarów też stanowiły znaczny udział. Wyniki badania pokazały, że opuszczający Polskę przez odcinek granicy z Czechami na towary nieżywnościowe przeznaczyci 83,4% ogółu ich wydatków zrealizowanych w Polsce, z Litwą – 67,9%. Mniejszy odsetek środków na towary nieżywnościowe wydali w naszym kraju podróżujący przez odcinek lądowej granicy ze Słowacją i Niemcami, odpowiednio 57,2% i 44,1%.

Nierezydenci przekraczający granicę wewnętrzną 13,5% środków wydanych w Polsce przeznaczyci na żywność i napoje bezalkoholowe. Wydatki na te towary największy udział miały wśród przekraczających odcinek granicy z Litwą – 23,6%, następnie ze Słowacją – 20,8% i Niemcami – 13,0%. Opuszczający Polskę przez odcinek granicy z Czechami na ten cel przeznaczyci 7,8% środków wydanych u nas w kraju.

Cudzoziemcy opuszczający Polskę przez wewnętrzną lądową granicę UE wydali na wyroby tytoniowe 13,8% środków. Wyroby te cieszyły się znaczną popularnością wśród podróżujących przez granicę z Niemcami i stanowiły 19,9% ich wydatków, natomiast na pozostałych odcinkach granicy wewnętrznej wyroby tytoniowe miały stosunkowo niewielki udział (największy – 1,1% na granicy ze Słowacją).

Tablica 7. Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą w 2021 r.**Table 7. Structure of expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad in 2021**

Granica Border A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods			Pozostałe wydatki (usługi) Other expenses (services)	
		razem total	w tym of which			
			żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic drinks	nieżywnościowe non-food products		
		w odsetkach in percentages				
OGÓŁEM TOTAL	A	100,0	78,7	13,2	53,1	21,3
	B	100,0	43,2	10,6	29,4	56,8
LĄDOWA LAND	A	100,0	84,9	13,5	57,7	15,1
	B	100,0	54,5	13,3	37,2	45,5
Zewnętrzna UE EU's external	A	100,0	94,1	13,4	80,5	5,9
	B	100,0	82,3	10,1	54,9	17,7
Wewnętrzna UE EU's internal	A	100,0	83,0	13,5	53,1	17,0
	B	100,0	54,2	13,3	37,0	45,8
MORSKA SEA	A	100,0	64,2	17,1	39,4	35,8
	B	100,0	32,5	8,9	21,7	67,5
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	A	100,0	35,6	10,4	21,2	64,4
	B	100,0	17,7	4,6	11,9	82,3

Wykres 9. Struktura wydatków cudzoziemców (nierezydentów) poniesionych w Polsce przekraczających lądową granicę Polski według odcinków granic w 2021 r.**Chart 9. Structure of expenses of foreigners (non-residents) incurred in Poland crossing the Polish land border by border sections in 2021**

Znaczną część wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce, którzy powracali przez wewnętrzną granicę UE stanowiły pozostałe wydatki (usługi) – 17,0%. Największy odsetek środków na ten cel przeznaczali cudzoziemcy przekraczający odcinek granicy z Niemcami – 19,9% swoich wydatków i ze Słowacją – 19,2%. Wyniki badania pokazały, że przekraczający granicę z Czechami na pozostałe wydatki (usługi) wydali 7,4%, a opuszczający Polskę przez granicę z Litwą – 5,9%.

Mieszkańcy Polski podczas wyjazdów za granicę w 2021 r. większość wydanych środków przeznaczyli na pozostałe wydatki (obejmujące głównie usługi), łącznie 8,6 mld zł, czyli 56,8% – w porównaniu z 2020 r. więcej o 13,7%. Natomiast na zakup towarów wydali 6,5 mld zł, czyli pozostałe 43,2% środków (w porównaniu z 2020 r. więcej o 9,9%).

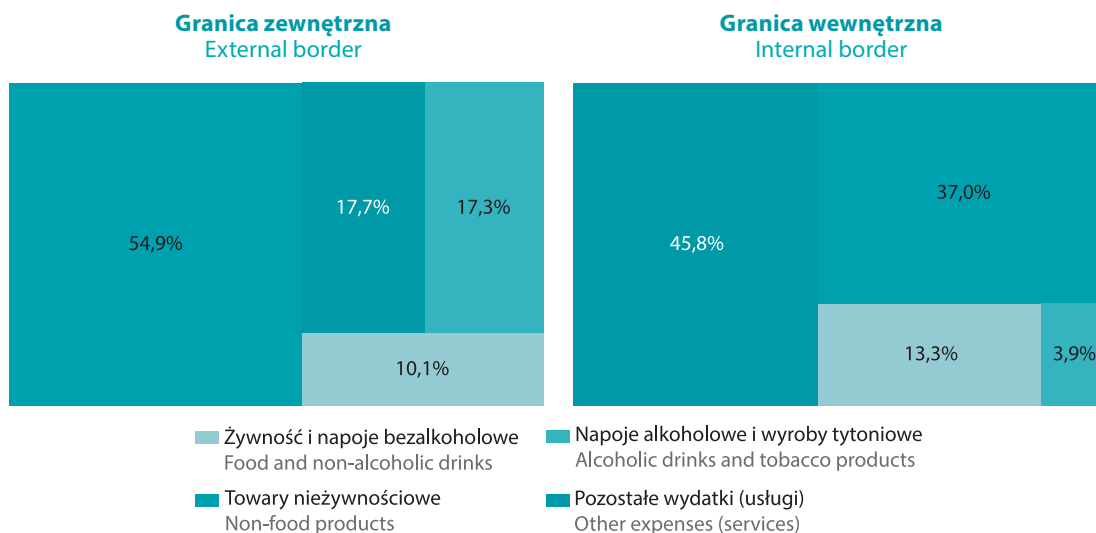
Na zakup towarów nieżywnościowych Polacy za granicą przeznaczyli 4,4 mld zł (29,4% swoich wydatków), a na żywność i napoje bezalkoholowe – 1,6 mld zł (10,6%). Wydatki, zarówno na towary nieżywnościowe, jak i na żywność i napoje bezalkoholowe były wyższe odpowiednio o 10,8% i 9,3% w stosunku do 2020 r.

Zróznicowanie struktury wydatków poniesionych przez Polaków za granicą występowało wśród powracających przez poszczególne rodzaje i odcinki granic. Polacy przekraczający granicę lądową przeznaczyli za granicą na zakup towarów 54,5% ze środków tam wydanych, tym samym na usługi 45,5%. W przypadku przekraczających granicę zewnętrzną lądową UE relacja ta wyniosła odpowiednio 82,3% i 17,7%, a wewnętrzną – 54,2% i 45,8%. Powracający do kraju drogą morską na zakup towarów przeznaczyli 32,5% ze swoich wydatków za granicą, a na usługi 67,5%, natomiast powracający drogą lotniczą odpowiednio 17,7% i 82,3%.

W porównaniu z 2020 r. wydatki Polaków poniesione za granicą na zakup towarów były wyższe na wszystkich rodzajach granicy, z wyjątkiem powracających przez odcinek lądowej granicy zewnętrznej UE (gdzie były niższe o 42,7%). W największym stopniu wzrosły wydatki na towary wśród przekraczających granicę na lotniskach – o 36,9%, następnie granicę morską – o 12,8% i lądową – o 6,9% (w tym wewnętrzną o 8,0%).

Wykres 10. Struktura wydatków Polaków (rezydentów) za granicą przekraczających zewnętrzną i wewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w 2021 r.

Chart 10. Structure of expenses of Poles (residents) abroad who crossed the European Union's external and internal border on the territory of Poland in 2021

Wydatki na usługi poniesione przez Polaków za granicą w 2021 r. były wyższe niż w poprzednim roku wśród przekraczających granicę na lotniskach – o 26,9%, granicę morską – o 9,6% oraz granicę lądową – o 5,4% (w tym wewnętrzną – o 5,5%). Powracający przez lądową granicę zewnętrzną UE wydali na usługi mniej o 15,9% niż w 2020 r.

Preferencje zakupowe mieszkańców Polski przekraczających poszczególne odcinki granicy zewnętrznej, dotyczące towarów nabytych za granicą, od lat pozostają podobne. W 2021 r. ponad połowę (54,9%) wydatkowanych za granicą środków Polacy przeznaczyli na zakup towarów nieżywnościowych (pre-

kraczący granicę z Rosją – 73,5%, z Białorusią – 65,8%, z Ukrainą – 48,8%). Polacy przekraczający odcinek granicy zewnętrznej znaczny odsetek środków przeznaczyli również na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (razem) – 17,2% swoich wydatków (powracający przez granicę z Ukrainą – 18,2%, z Rosją – 16,3%, z Białorusią – 14,8%). W strukturze wydatków mieszkańców Polski powracających przez omawiany odcinek granicy relatywnie mały odsetek stanowiły żywność i napoje bezalkoholowe – 10,1% (spośród trzech odcinków granic największy odsetek na te wydatki odnotowano wśród przekraczających granicę z Ukrainą – 12,5% w ogólnej kwocie ich wydatków).

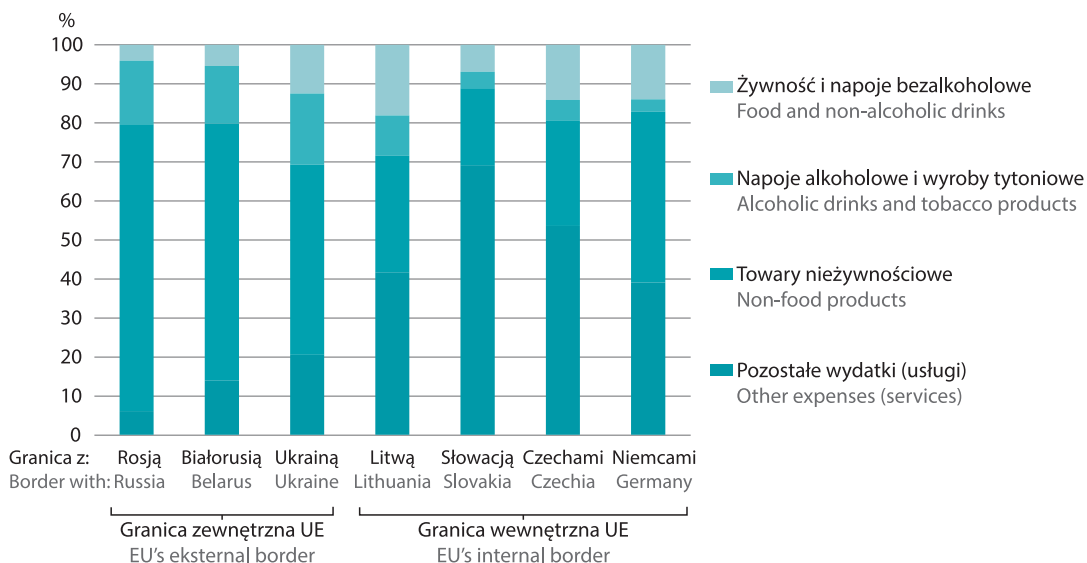
Wyniki badania pokazały, że wydatki na usługi były znacznie zróżnicowane wśród mieszkańców Polski przekraczających poszczególne odcinki granic z państwami nienależącymi do UE. Największy odsetek przeznaczyli na ten cel przekraczający granicę z Ukrainą – 20,5% ogółu swoich wydatków poniesionych za granicą, następnie z Białorusią – 13,9% i Rosją – 6,1%.

Znaczną pozycję w strukturze wydatków zrealizowanych przez Polaków za granicą, którzy powrócili przez wewnętrzną granicę UE i Polski, stanowiły zakupy towarów nieżywnościowych – 37,0%. Największy odsetek wydatków na takie towary przeznaczyli rezydenci przekraczający granicę z Niemcami – 43,8% swoich wydatków, najmniejszy ze Słowacją – 19,8%. Mieszkańcy Polski powracający przez odcinek granicy wewnętrznej na żywność i napoje bezalkoholowe wydali za granicą 13,3% swoich wydatków.

Mieszkańcy Polski przekraczający wewnętrzną lądową granicę UE znacznie większy odsetek (o 28,1 p.proc.) środków wydanych za granicą przeznaczyli na pozostałe wydatki (usługi) aniżeli powracający przez odcinek granicy zewnętrznej. Najwięcej środków na usługi przeznaczyli przekraczający granicę ze Słowacją (69,1% ogółu swoich wydatków), następnie z Czechami (53,6%), Litwą (41,7%) i z Niemcami (39,1%).

Wykres 11. Struktura wydatków Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według odcinków granic w 2021 r.

Chart 11. Structure of expenses of Poles (residents) crossing the Polish land border by border sections in 2021

Preferencje zakupowe Polaków za granicą, powracających przez granicę z krajami nienależącymi do UE, były w pewnym stopniu podobne do preferencji wydatkowych cudzoziemców w Polsce przekraczających granicę wewnętrzną UE. W obu przypadkach, w strukturze wydatków, znaczną pozycję stanowiły zakupy towarów nieżywnościowych (w przypadku Polaków – 54,9% ogółu wydatków, w przypadku cudzoziemców – 53,1%, był to największy udział spośród badanych grup towarów).

Wydatki poniesione przez cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą były również zróżnicowane w zależności od długości pobytu i odcinka granicy, który przekraczali.

Wydatki cudzoziemców w Polsce, którzy przyjeżdżali na 1 dzień (nie korzystali z noclegu) wyniosły 13,5 mld zł, a korzystających z co najmniej 1 noclegu – 11,0 mld zł. W ogólnej strukturze wydatków cudzoziemców poniesionych w Polsce stanowiły one odpowiednio 55,0% i 45,0%. Większość swoich wydatków cudzoziemcy przeznaczali na zakup towarów – 91,2% w przypadku podróży jednodniowych i 63,4% w przypadku podróży z co najmniej 1 noclegiem.

Wyniki badania pokazały, że nierezydenci, którzy przybyli w 2021 r. do naszego kraju na 1 dzień przez poszczególne rodzaje granicy, większość środków wydanych w Polsce przeznaczali również na zakup towarów. W przypadku granicy lądowej – 91,8% (w tym zewnętrznej granicy UE – 98,2%, wewnętrznej – 91,1%), morskiej – 77,0%, na lotniskach – 61,4%. Pozostały odsetek środków przeznaczali na pozostałe wydatki (głównie usługi).

Podobna sytuacja występowała w strukturze wydatków cudzoziemców, którzy przybyli do Polski na dłużej niż 1 dzień. Największy odsetek środków przeznaczali na zakup towarów przekraczający granicę lądową – 73,4% (w tym zewnętrzną granicę UE – 91,2%, wewnętrzną – 67,0%), morską – 62,6%. Wydatki na usługi przeważały wśród cudzoziemców, którzy opuszczali Polskę drogą powietrzną i stanowiły one 66,8% ich wydatków ogółem.

Wydatki Polaków za granicą, którzy wyjeżdżali za granicę na 1 dzień (bez noclegu) wyniosły 6,9 mld zł, a korzystających z co najmniej 1 noclegu – 8,2 mld zł. W strukturze wydatków stanowiły one odpowiednio 45,9% i 54,1%. Polacy podróżujący za granicę na 1 dzień większość (70,0%) swoich wydatków przeznaczali na zakup towarów, natomiast korzystający z co najmniej 1 noclegu na te wydatki przeznaczali 20,5%. Pozostały odsetek środków przeznaczali na pozostałe wydatki (głównie usługi).

Mieszkańcy Polski, którzy w 2021 r. podróżowali za granicę na 1 dzień przez poszczególne rodzaje granicy i odcinki, większość środków wydanych za granicą przeznaczali również na zakup towarów. W przypadku granicy lądowej wyniosły one 69,9% ich wydatków (w tym zewnętrznej granicy UE – 93,3%, wewnętrznej – 69,7%), morskiej – 93,1%, na lotniskach – 63,2%.

Odmienne kształtowała się struktura wydatków mieszkańców Polski wyjeżdżających za granicę na dłużej niż 1 dzień. Na wszystkich rodzajach granic, z wyjątkiem lądowej granicy zewnętrznej UE dominowały wydatki na usługi. Największy odsetek środków przeznaczali na tę grupę wydatków przekraczający granicę na lotniskach – 82,9%, następnie morską – 76,6% i lądową – 75,7% (w tym zewnętrzną granicę UE – 48,8%, wewnętrzną – 75,9%).

Mieszkańcy Polski relatywnie więcej środków wydali za granicą na usługi aniżeli cudzoziemcy w Polsce. W strukturze wydatków udziały te kształtowały się odpowiednio: w przypadku podróży bez noclegu – 30,0% (Polacy) i 8,8% (cudzoziemcy), a z noclegiem – 79,5% i 36,6%.

2.3. Średnie wydatki

2.3. Average expenses

Średnie wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemca (nierezydenta) w 2021 r. ukształtowały się na poziomie 457 zł (w 2020 r. – 453 zł), a średnie wydatki poniesione za granicą przez 1 mieszkańca Polski wyniosły 352 zł (w poprzednim roku 335 zł). Spośród trzech rodzajów granic, największe średnie wydatki na 1 osobę ponieśli nierezydenci przekraczający granicę morską, a następnie na lotniskach (ponad 2-krotnie większe niż w przypadku granicy lądowej). Również w przypadku Polaków powracających drogą morską i powietrzną przeciętne wydatki przypadające na 1 osobę (za granicą) były znacznie większe (po około 3-krotnie) niż przekraczających granicę lądową.

Średnie wydatki cudzoziemców w Polsce (na 1 osobę) powracających przez granicę lądową z krajami nienależącymi do UE były o 74,3% większe niż przekraczających wewnętrzną granicę lądową UE. Z kolei średnie wydatki Polaka (za granicą) przekraczającego granicę lądową z krajami nienależącymi do UE były o 13,0% niższe niż przekraczającego wewnętrzną granicę lądową UE.

Przeciętnie 1 cudzoziemiec przekraczający polski odcinek zewnętrznej lądowej granicy UE wydał w 2021 r. w Polsce 685 zł i było to prawie 3 razy więcej niż wydatki poniesione za granicą przez Polaka przekraczającego analizowany odcinek granicy. W porównaniu z 2020 r. średnie wydatki cudzoziemca w Polsce przekraczającego odcinek granicy z krajami nienależącymi do UE były wyższe o 1,0%, natomiast 1 mieszkaniec Polski, przekraczający omawiany odcinek granicy, wydał przeciętnie za granicą o 1,3% mniej środków. W przypadku granicy zewnętrznej, najwięcej średnio wydał 1 cudzoziemiec przekraczający granicę polsko-ukraińską – 723 zł, a najmniej granicę polsko-rosyjską – 506 zł. Z kolei Polak powracający w 2021 r. przez granicę zewnętrzną UE średnio najwięcej wydał za granicą polsko-rosyjską – 531 zł, a najmniej za granicą polsko-ukraińską – 228 zł.

Średnie wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemca przekraczającego w 2021 r. polski odcinek wewnętrznej lądowej granicy z krajami UE ukształtowały się na poziomie 393 zł i były o 42,2% większe niż wydatki poniesione za granicą przez Polaka (276 zł) przekraczającego analizowany odcinek granicy (w porównaniu z poprzednim rokiem średnie wydatki cudzoziemca w Polsce były niższe o 1,7%, a Polaka za granicą wyższe o 2,3%). W przypadku granicy wewnętrznej UE najwięcej średnio w 2021 r. wydał cudzoziemiec przekraczający granicę z Litwą (487 zł), a najmniej z Czechami (290 zł). Z kolei wśród Polaków powracających do kraju przez wewnętrzną granicę UE największe średnie wydatki wystąpiły wśród przekraczających granicę z Niemcami (327 zł/1 osobę), a najmniejsze w przypadku przekraczających odcinek granicy z Czechami (215 zł/1 osobę).

Tablica 8. Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca (nierezydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą w 2021 r.

Table 8. Average expenses incurred by one foreigner (non-resident) and one Pole (resident) abroad in Poland in 2021

Granica Border A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods			Pozostałe wydatki (usługi) Other expenses (services)	
		razem total	w tym of which			
			żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic drinks	nieżywnościowe non-food products		
w zł in PLN						
OGÓŁEM TOTAL	A	457	360	60	243	97
	B	352	152	37	103	200
LĄDOWA LAND	A	423	359	57	244	64
	B	276	150	37	103	126
Zewnętrzna UE EU's external	A	685	644	92	551	41
	B	240	198	24	132	43
Wewnętrzna UE EU's internal	A	393	326	53	209	67
	B	276	150	37	102	126
MORSKA SEA	A	1026	659	175	404	367
	B	784	255	69	170	529
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	A	930	331	96	197	599
	B	860	153	40	102	707

W 2021 r. na zakup towarów cudzoziemiec przeciętnie wydał w Polsce 360 zł (średnia dla ogółu przekraczających), podczas gdy średnie wydatki 1 Polaka za granicą na ten cel ukształtowały się na poziomie 152 zł. Na usługi 1 cudzoziemiec przebywający w Polsce wydał przeciętnie 97 zł, natomiast mieszkaniec Polski wydał za granicą – 200 zł (ponad 2-krotnie więcej niż cudzoziemiec).

Tablica 9. Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca (nierozzydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rozzydenta) za granicą przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.

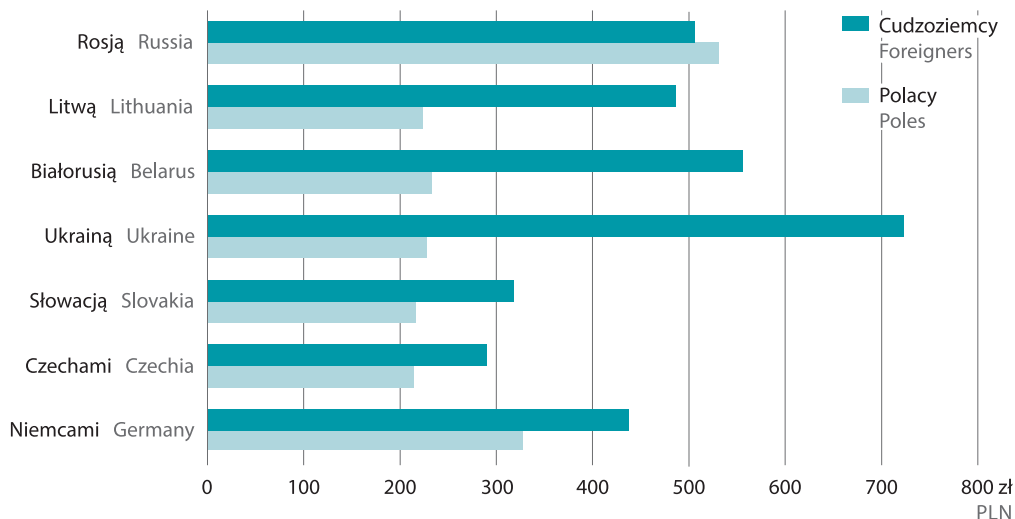
Table 9. Average expenses incurred by one foreigner (non-resident) in Poland and one Pole (resident) abroad who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of purchase in 2021

Wyszczególnienie Specification A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods			Pozostałe wy- datki (usługi) Other expen- ses (services)	
		razem total	w tym of which			
			żywność i napoje bez- alkoholowe food and non- -alcoholic drinks	nieżywno- ściowe non-food products		
		w zł	in PLN			
GRANICA LĄDOWA LAND BORDER						
Do 50 km Up to 50 km	A	344	309	53	198	35
	B	272	198	49	135	74
w tym do 30 of which up to 30	A	330	298	50	185	32
	B	283	215	56	145	68
51-100	A	882	777	79	635	105
	B	130	65	21	35	66
Powyżej 100 km Above 100 km	A	807	581	90	422	226
	B	611	189	42	132	421
GRANICA ZEWNĘTRZNA UE EU'S EXTERNAL BORDER						
Do 50 km Up to 50 km	A	710	680	93	587	30
	B	238	216	21	145	22
w tym do 30 of which up to 30	A	686	660	82	578	26
	B	230	211	19	141	19
51-100	A	642	602	89	511	40
	B	227	155	52	91	72
Powyżej 100 km Above 100 km	A	696	624	100	523	71
	B	359	194	40	131	165
GRANICA WEWNĘTRZNA UE EU'S INTERNAL BORDER						
Do 50 km Up to 50 km	A	314	278	49	166	36
	B	272	197	49	135	74
w tym do 30 of which up to 30	A	308	276	48	160	32
	B	284	215	57	145	69
51-100	A	1027	883	74	710	144
	B	130	64	20	35	66
Powyżej 100 km Above 100 km	A	831	571	88	399	260
	B	612	189	42	132	423

Wykres 12. Średnie wydatki 1 cudzoziemca (nierezydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą przekraczającą lądową granicę Polski w 2021 r.

Chart 12. Average expenses of one foreigner (non-resident) in Poland and one Pole (resident) abroad who crossed the Polish land border in 2021

Granica z: Border with:

Biorąc pod uwagę odległość od granicy lądowej miejsca dokonania zakupów przez cudzoziemców w Polsce, największe przeciętne wydatki odnotowano w odległości 51-100 km od granicy i wyniosły 882 zł/1 osobę. Wydatki te były znacznie większe (o 156,5%) niż przeciętne wydatki poniesione przez cudzoziemca w pasie do 50 km od granicy i o 9,3% większe niż wydatki poniesione w odległości ponad 100 km. Wśród przeciętnych wydatków zrealizowanych przez cudzoziemca, w każdym z analizowanych przedziałów odległości, średnie wydatki na towary były znacznie wyższe od wydatków na usługi. Najmniejsza różnica między średnimi wydatkami poniesionymi na towary i usługi wystąpiła w przypadku kupujących w odległości powyżej 100 km od granicy polsko-słowackiej, gdzie odnotowano przeciętne wydatki na towary w wysokości 338 zł/1 osobę, a na usługi 255 zł/1 osobę.

Największe przeciętne wydatki wśród mieszkańców Polski poniesione za granicą przez 1 osobę odnotowano w odległości większej niż 100 km od granicy naszego kraju (611 zł). Wydatki Polaków poniesione najdalej od granicy (powyżej 100 km) były znacznie większe (o 124,9%) niż wydatki poniesione w pasie do 50 km, jak również znacznie większe (o 368,1%) niż przeciętne wydatki poniesione za granicą przez mieszkańca Polski w pasie 51-100 km od granicy.

Wśród przeciętnych wydatków poniesionych przez mieszkańca Polski za granicą w odległości do 50 km większy udział miały towary niż usługi (z wyjątkiem odcinka granicy ze Słowacją oraz z Czechami).

Średnie wydatki poniesione przez cudzoziemca w Polsce, którego czas pobytu nie przekraczał 1 dnia, kształtowały się na poziomie 313 zł (łącznie dla przekraczających wszystkie rodzaje granic). Biorąc pod uwagę rodzaj granicy, największe przeciętne wydatki poniósł cudzoziemiec przekraczający granicę morską – 338 zł. Najmniejsze średnie wydatki wśród nierezydentów przebywających w naszym kraju nie dłużej niż 1 dzień odnotowano wśród podróżujących drogą lotniczą – 219 zł/1 osobę.

Przeciętne wydatki cudzoziemca przebywającego w Polsce dłużej niż 1 dzień wyniosły w 2021 r. 1040 zł i były ponad 3-krotnie większe aniżeli wydatki osoby niekorzystającej z noclegu. Biorąc pod uwagę rodzaj granicy, największe przeciętne wydatki cudzoziemca w Polsce, korzystającego przynajmniej z 1 noclegu, odnotowano wśród opuszczających nasz kraj drogą morską – 1395 zł, a najmniejsze wśród przekraczających granicę lądową – 962 zł (zewnątrzną granicę UE – 708 zł, wewnętrzną – 1104 zł).

Tablica 10. Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca (nierezydenta) w Polsce oraz 1 Polaka (rezydenta) za granicą według czasu pobytu w 2021 r.

Table 10. Average expenses incurred by one foreigner (non-resident) and one Pole (resident) abroad in Poland by time of stay in 2021

Granica Border A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods			Pozostałe wydatki (usługi) Other expenses (services)	
		razem total	w tym of which			
			żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic drinks	nieżywnościowe non-food products		
w zł in PLN						
Wyjazd bez noclegu Trip without overnight stay						
OGÓŁEM TOTAL	A	313	286	48	182	27
	B	207	145	35	98	62
LĄDOWA LAND	A	316	290	48	185	26
	B	207	145	35	98	62
Zewnętrzna UE EU's external	A	653	641	70	571	12
	B	214	200	19	136	14
Wewnętrzna UE EU's internal	A	297	270	47	163	27
	B	207	144	35	98	63
MORSKA SEA	A	338	260	49	191	78
	B	490	456	99	329	34
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	A	219	134	31	84	84
	B	103	65	2	55	38
Wyjazd z 1 lub więcej noclegami Trip with 1 or more overnight stays						
OGÓŁEM TOTAL	A	1040	659	112	489	381
	B	868	178	46	122	691
LĄDOWA LAND	A	962	706	104	544	256
	B	782	190	47	137	592
Zewnętrzna UE EU's external	A	708	646	108	537	62
	B	365	187	50	115	178
Wewnętrzna UE EU's internal	A	1104	739	101	548	364
	B	787	190	47	137	597
MORSKA SEA	A	1395	873	243	518	522
	B	861	202	62	128	659
NA LOTNISKACH AT AIRPORTS	A	1320	439	133	260	882
	B	953	163	44	108	790

Mieszkaniec Polski, którego czas pobytu za granicą nie przekraczał 1 dnia wydał średnio 207 zł. Największe przeciętne wydatki (zagraniczne) wśród Polaków niekorzystających z noclegu odnotowano wśród powracających drogą morską – 490 zł, a najmniejsze przez granicę na lotniskach – 103 zł. Rezydent przekraczający granicę lądową przeciętnie wydał za granicą 207 zł (zewnętrzną UE – 214 zł, wewnętrzną UE – 207 zł).

Średnie wydatki mieszkańca Polski przebywającego za granicą dłużej niż 1 dzień były ponad 4-krotnie większe aniżeli wydatki osoby niekorzystającej z noclegu i wyniosły 868 zł. Największe przeciętne wydat-

ki poniesione za granicą przez Polaków, którzy korzystali przynajmniej z 1 noclegu, odnotowano wśród powracających do Polski drogą lotniczą – 953 zł/1 osobę, a najmniejsze wśród powracających drogą lądową – 782 zł (przez granicę zewnętrzną UE – 365 zł, wewnętrzną – 787 zł).

Osoba przebywająca za granicą dłużej niż 1 dzień poniosła, w porównaniu z przebywającą za granicą 1 dzień, wielokrotnie większe przeciętne wydatki na usługi. Dla rezydenta wyniosły one 691 zł (łącznie dla przekraczających wszystkie rodzaje granic) i były większe o 310 zł (o 81,4%) aniżeli średnie dla cudzoziemca przebywającego w Polsce dłużej niż 1 dzień. Mieszkańcy Polski przebywający za granicą nie dłużej niż 1 dzień wydali na usługi średnio 62 zł/1 osobę, a cudzoziemcy w Polsce 27 zł/1 osobę.

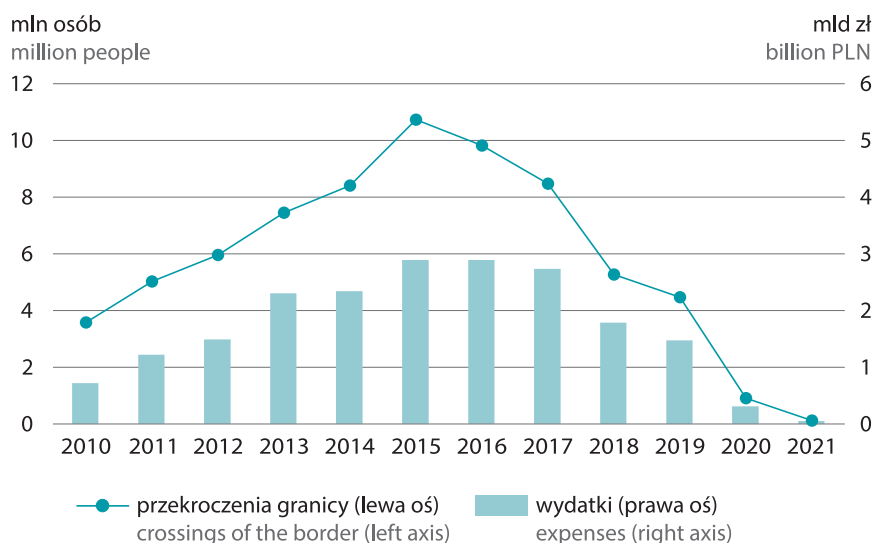
Wartość wydatków ponoszonych przez cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą związana jest ze sposobem podróżowania, celami podróży czy też z długością pobytu. Wpływ na ich wysokość ma opłacalność dokonywania zakupów, sytuacja międzynarodowa oraz zmiany przepisów dotyczących przekraczania granicy, które wprowadzają ułatwienia lub ograniczenia w handlu między państwami.

2.4. Wydatki w ramach MRG

2.4. Expenses as part of LBT

Szacunkowa wartość wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce, przekraczających w 2021 r. granicę polsko-ukraińską w ramach MRG, wyniosła 50,6 mln zł (o 83,5% mniej niż w 2020 r.). Stanowiło to 1,7% wydatków cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską w 2021 r. (w poprzednim roku relacja ta wyniosła 11,6%).

Wykres 13. Mały ruch graniczny cudzoziemców (nierezydentów) na granicy Polski z Ukrainą według lat
Chart 13. Local border traffic of foreigners (non-residents) at Poland's border with Ukraine by years

Cudzoziemcy przyjeżdżający do Polski w ramach MRG zdecydowaną większość (86,2%) swoich wydatków przeznaczali na towary nieżywnościowe, podobnie jak ogół cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską (81,6%).

Średnie wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemca przekraczającego granicę polsko-ukraińską w ramach MRG w 2021 r. wyniosły 753 zł (w 2020 r. – 659 zł). W porównaniu ze średnimi wydatkami ogółem (łącznie z MRG) cudzoziemca przekraczającego tę granicę były o 4,2% wyższe.

Tablica 11. Wydatki poniesione przez cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce w ramach małego ruchu granicznego w 2021 r.

Table 11. Expenses incurred by foreigners (non-residents) in Poland as part of local border traffic in 2021

Wyszczególnienie Specification	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods		
		razem total	w tym of which	
			żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alco- holic drinks	nieżywnościowe non-food products
w mln zł in million PLN				
Granica z Ukrainą Border with Ukraine	50,6	49,6	6,0	43,6
Województwo lubelskie Lubelskie Voivodship	12,6	12,3	1,7	10,6
Województwo podkarpackie Podkarpackie Voivodship	38,0	37,3	4,2	33,1
średnie w zł na osobę averages in PLN per capita				
Granica z Ukrainą Border with Ukraine	753	739	89	650
Województwo lubelskie Lubelskie Voivodship	632	618	87	530
Województwo podkarpackie Podkarpackie Voivodship	804	790	89	700

Rozdział 3

Chapter 3

Zasięg oddziaływania granicy

Range of border impact

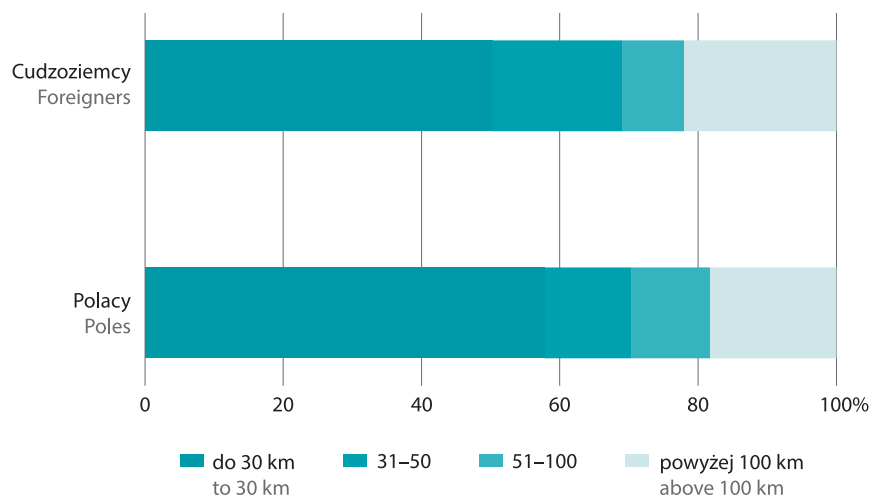
3.1. Struktura osób przekraczających granicę według odległości od granicy miejsca zamieszkania

3.1. Structure of persons crossing the border by the distance from the border to the place of residence

Wyniki przeprowadzonych badań w 2021 r. wskazały, że przekraczający lądową granicę Polski cudzoziemcy, podobnie jak i Polacy, byli najczęściej mieszkańcami miejscowości zlokalizowanych w odległości do 50 km od granicy – 69,1% cudzoziemców i 70,4% Polaków, przy czym 50,2% cudzoziemców i 57,8% Polaków mieszkało w pasie do 30 km od granicy. W odległości większej niż 100 km od granicy mieszkało 22,0% cudzoziemców i 18,3% Polaków przekraczających lądową granicę Polski.

Wykres 14. Struktura cudzoziemców (nierezydentów) i Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca zamieszkania w 2021 r.

Chart 14. Structure of foreigners (non-residents) and Poles (residents) who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of residence in 2021

Spośród badanych cudzoziemców przekraczających wewnętrzną lądową granicę UE w Polsce większość mieszkała również w odległości do 50 km od granicy – 71,6%. Przy czym obcokrajowcy deklarujący zamieszkanie najbliżej granicy (do 30 km) stanowili 52,6% przekraczających. Cudzoziemcy opuszczający Polskę przez wewnętrzną granicę, mieszkający powyżej 100 km od granicy, stanowili 20,6% przekraczających tę granicę. W przypadku przekraczających granicę zewnętrzną sytuacja była odmienną; 52,5% badanych cudzoziemców zamieszkiwało tereny oddalone o ponad 50 km od granicy, przy czym 34,0% deklarowało zamieszkanie w odległości większej niż 100 km. Osoby zamieszkujące tereny do 30 km stanowiły 30,1% przekraczających zewnętrzną granicę Polski. Znaczne zróżnicowanie (ze względu na odległość od granicy miejsca zamieszkania) występowało również w strukturze cudzoziemców przekraczających granicę z poszczególnymi krajami sąsiadującymi z Polską.

Największy odsetek badanych cudzoziemców, którzy przekraczali granicę Polski z poszczególnymi państwami nienależącymi do UE i deklarowali zamieszkanie w odległości do 50 km oraz do 30 km od granicy wystąpił na odcinku z Białorusią, było to – odpowiednio 53,1% i 35,5%. Z kolei relatywnie najmniejszy odsetek obcokrajowców przybywających do Polski mieszkał w pasie do 50 km od granicy z Ukrainą – 45,9%, a do 30 km – z Rosją (7,2%). Charakterystyczne jest też dla przekraczających odcinek granicy polsko-rosyjskiej, że stosunkowo mało było osób deklarujących zamieszkanie w odległości większej niż 100 km od granicy – 19,1%, natomiast w pasie 31-50 km mieszkało 44,8%. Z kolei wśród opuszczających Polskę przez odcinek granicy zewnętrznej najwięcej (35,3%) było mieszkańców miejscowości oddalonych więcej niż 100 km od granicy z Ukrainą.

W przypadku cudzoziemców przekraczających wewnętrzną granicę UE największy odsetek deklarujących zamieszkanie w odległości do 50 km od granicy (a także najbliższej granicy – w pasie do 30 km) wystąpił na odcinku z Czechami – 82,6% (68,3%), a najmniejszy wśród przekraczających granicę z Litwą – 50,0% (21,7%). Z kolei mieszkańców miejscowości oddalonych ponad 100 km od granicy, najwięcej było wśród przekraczających granicę z Niemcami (23,7%), a najmniej z Czechami (11,8%).

Spośród Polaków przekraczających zarówno zewnętrzną jak i wewnętrzną granicę lądową UE, większość mieszkała w odległości do 50 km od granicy – odpowiednio 68,1% i 70,4%. Przy czym mieszkańcy miejscowości położonych najbliższej granicy (do 30 km) stanowili 51,2% ogółu Polaków przekraczających granicę zewnętrzną i 57,9% granicę wewnętrzną. Z kolei w ogólnej strukturze Polaków, którzy wracali z zagranicy do kraju przez odcinek granicy zewnętrznej 18,4% deklarowało zamieszkanie dalej niż 100 km od granicy, a w przypadku granicy wewnętrznej – 18,3%. Znaczne zróżnicowanie struktury Polaków przekraczających granicę (pod względem odległości od granicy miejsca zamieszkania) występowało z poszczególnymi krajami sąsiadującymi z Polską, zarówno na granicy zewnętrznej, jak i wewnętrznej.

W strukturze Polaków przekraczających lądową granicę Polski z poszczególnymi państwami nienależącymi do UE, relatywnie największy udział osób, które mieszkały w odległości do 50 km od granicy odnotowano na odcinku z Białorusią – 69,6%, a następnie z Ukrainą – 68,7%. Należy przy tym zauważyć, że wśród przekraczających granicę, odsetek mieszkańców miejscowości oddalonych do 30 km od granicy z Ukrainą był większy niż w przypadku granicy z Białorusią (o 14,5 p.proc.). Wśród Polaków przekraczających odcinek granicy z Rosją odnotowano 45,0% mieszkańców pasa do 50 km od granicy. Deklarujący zamieszkanie w Polsce w odległości większej niż 100 km (od granicy z Rosją) stanowili 16,0% – było to najmniej spośród trzech odcinków granicy zewnętrznej. Jednak wśród przekraczających granicę polsko-rosyjską znaczny odsetek stanowili mieszkańcy pasa 51-100 km (39,0%). Z kolei mieszkających w Polsce w odległości większej niż 100 km od granicy zewnętrznej, najwięcej odnotowano wśród powracających przez granicę z Ukrainą (18,7%).

Największy odsetek Polaków przekraczających w 2021 r. granicę wewnętrzną UE i Polski, którzy deklarowali zamieszkanie w odległości do 50 km od granicy (a także najbliższej granicy, w pasie do 30 km) wystąpił na odcinku z Czechami – 81,8% (69,8%) ogółu przekraczających ten odcinek granicy, a najmniejszy na odcinku granicy ze Słowacją – 43,6% (21,0%). Tym samym wśród Polaków powracających przez odcinek granicy ze Słowacją odnotowano największy odsetek (spośród 4 odcinków granic z poszczególnymi państwami) mieszkających w odległości większej niż 50 km od granicy (56,4%), w tym dalej niż 100 km od granicy – 27,3%. Polacy, którzy przekraczali granicę wewnętrzną i byli mieszkańcami miejscowości oddalonych więcej niż 50 km od granicy stanowili przy pozostałych odcinkach granicy: 39,5% wśród przekraczających granicę z Litwą (w tym powyżej 100 km – 30,5%), z Niemcami – 27,7% (18,9%), z Czechami – 18,2% (11,1%).

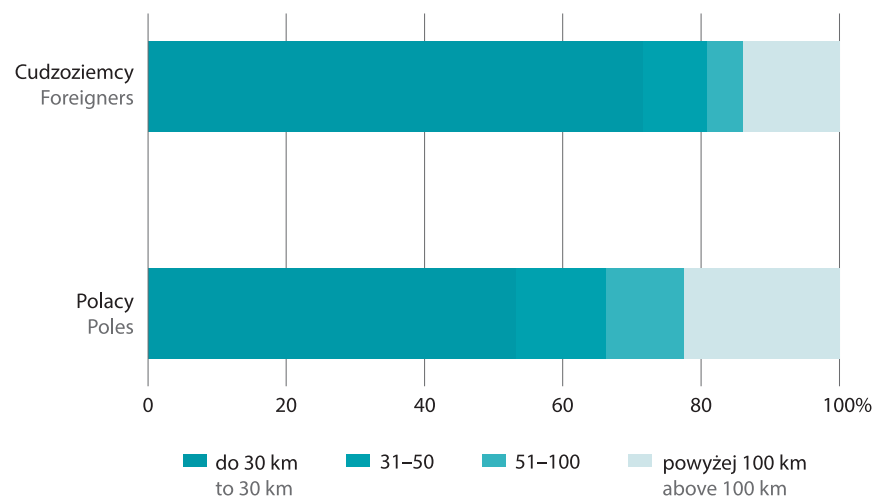
3.2. Struktura osób przekraczających granicę według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów

3.2. Structure of persons crossing the border by the distance from the border to the place of purchase

Wyniki badań wskazują, że przekraczający w 2021 r. lądową granicę Polski cudzoziemcy, podobnie jak i Polacy, najczęściej dokonywali zakupów w odległości do 50 km od granicy – 80,9% cudzoziemców i 66,3% Polaków, przy czym 71,5% cudzoziemców i 53,2% Polaków dokonywało zakupów w pasie do 30 km. Dokonujący zakupów w odległości większej niż 100 km od granicy stanowili 13,9% cudzoziemców i 22,5% Polaków przekraczających granicę.

Wykres 15. Struktura cudzoziemców (nierezydentów) i Polaków (rezydentów) przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.

Chart 15. Structure of foreigners (non-residents) and Poles (residents) who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of purchase in 2021

Pewne podobieństwa można zaobserwować pomiędzy strukturą ogółu cudzoziemców przekraczających lądową granicę wewnętrzną UE dokonujących zakupów w Polsce i strukturą ogółu Polaków przekraczających granicę zewnętrzną UE dokonujących zakupów za granicą. W obu przypadkach dominowali kupujący w odległości do 50 km od granicy (83,6% w przypadku cudzoziemców i 80,2% w przypadku Polaków). Z kolei cudzoziemcy przekraczający lądową granicę zewnętrzną UE i kupujący w Polsce w odległości do 50 km od granicy stanowili – 58,0%, a mieszkańcy Polski przekraczający granicę wewnętrzną UE i dokonujący zakupów w takim pasie za granicą – 66,2%.

Wśród cudzoziemców przekraczających granicę Polski z poszczególnymi państwami nienależącymi do UE i kupujących w Polsce w odległości do 50 km od granicy, największy odsetek odnotowano na odcinku z Ukrainą – 62,4% ogółu przekraczających ten odcinek granicy. Również najczęściej nierezydentów przekraczających odcinek granicy z Ukrainą poniosło wydatki w odległości do 30 km – 45,7%, a w odległości większej niż 50 km – 37,6% (w tym powyżej 100 km – 23,5%). Nieco inaczej przedstawiała się struktura kupujących po przekroczeniu odcinków granic z Białorusią i Rosją. W pasie do 50 km od granicy zakupy realizowało – odpowiednio 45,3% i 16,7% cudzoziemców, tym samym w odległości większej niż 50 km – w obu przypadkach więcej niż połowa. Po przekroczeniu granicy z Rosją, w odległości większej niż 100 km od granicy, pieniądze wydało 62,7% cudzoziemców (najwięcej spośród trzech odcinków granicy zewnętrznej UE), a po przekroczeniu granicy z Białorusią – 19,9%.

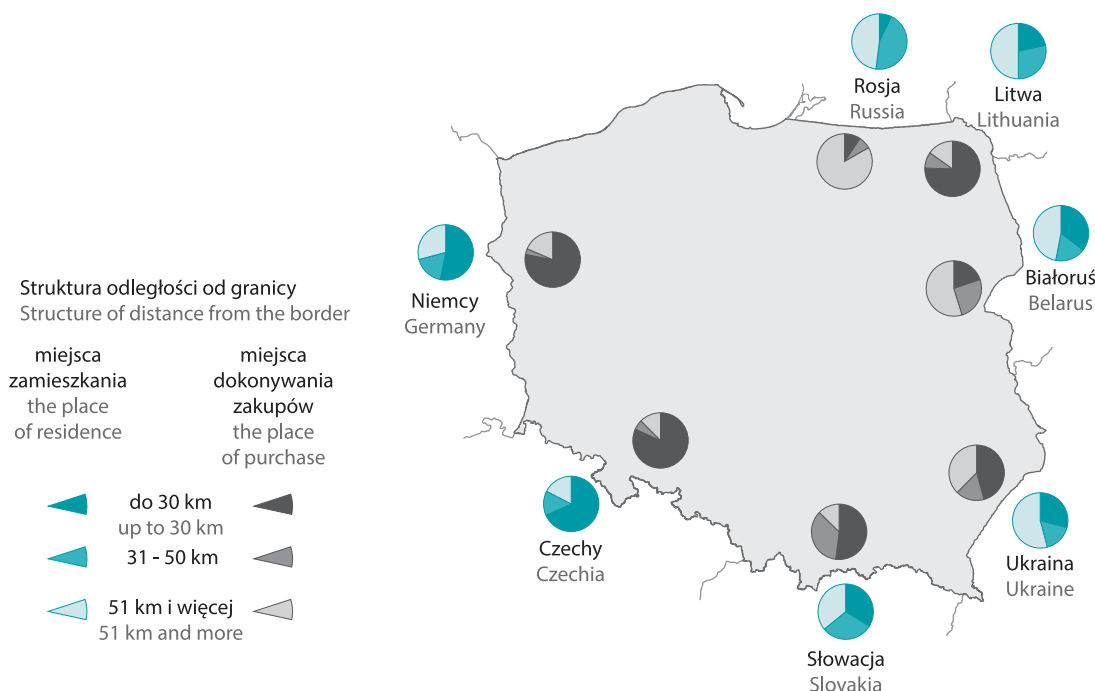
Odsetek cudzoziemców dokonujących zakupów w Polsce w odległości do 50 km od granicy wewnętrznej był znacznie większy, niż w przypadku przekraczających granicę zewnętrzną. Udział obcokrajowców wydających środki pieniężne w tym pasie był relatywnie wysoki wśród przekraczających wszystkie odcinki granic z poszczególnymi państwami. Największy odsetek obcokrajowców, którzy kupowali w Polsce w odległości do 50 km, po przekroczeniu granicy wewnętrznej UE, a także najbliższej granicy (w pasie do 30 km) wystąpił na odcinku z Czechami – odpowiednio 87,5% i 81,7%. Z kolei najmniejszy odsetek osób realizował wydatki w pasie do 50 km po przekroczeniu granicy z Niemcami – 81,5%. Tym samym wystąpił tam największy odsetek (spośród 4 odcinków granicy wewnętrznej) kupujących w odległości większej niż 50 km od granicy (18,5%, w tym powyżej 100 km – 15,6%). Najmniejszy odsetek cudzoziemców ponosił wydatki w Polsce w odległości większej niż 100 km po przekroczeniu granicy ze Słowacją (4,8%) i z Czechami (9,1%).

W strukturze Polaków, ze względu na odległość miejsca dokonania zakupów od granicy zewnętrznej z poszczególnymi państwami, dominowali kupujący w odległości do 50 km, a także do 30 km. Największy udział w tej grupie odległości odnotowano na odcinku granicy z Rosją – odpowiednio 89,8% i 76,1%, a najmniejszy z Ukrainą – odpowiednio 79,1% i 74,3%. Spośród przekraczających odcinki granicy zewnętrznej UE w Polsce, stosunkowo największy odsetek osób realizował wydatki w odległości większej niż 100 km po przekroczeniu granicy z Ukrainą – 14,6%, a najmniejszy po przekroczeniu granicy z Rosją (5,2%).

Znacznie większe zróżnicowanie występowało wśród mieszkańców Polski pod względem odległości od granicy wydatkowanych środków pieniężnych, po przekroczeniu granicy Polski z poszczególnymi krajami należącymi do UE. Największy odsetek kupujących za granicą w odległości do 50 km (i 30 km) od granicy odnotowano na odcinku z Czechami – 80,7% (i 67,9%). Najmniej kupujących w takich odległościach było przy granicy z Litwą – 30,8% (i 4,0%), a tym samym przekraczający ten odcinek granicy Polacy stanowili największy odsetek kupujących w odległości większej niż 50 km od granicy – 69,2%, w tym większej niż 100 km (45,2%). Z kolei najmniejszy odsetek mieszkańców Polski, którzy ponieśli wydatki dalej niż 50 km od granicy wystąpił wśród przekraczających odcinek granicy z Czechami (19,3%).

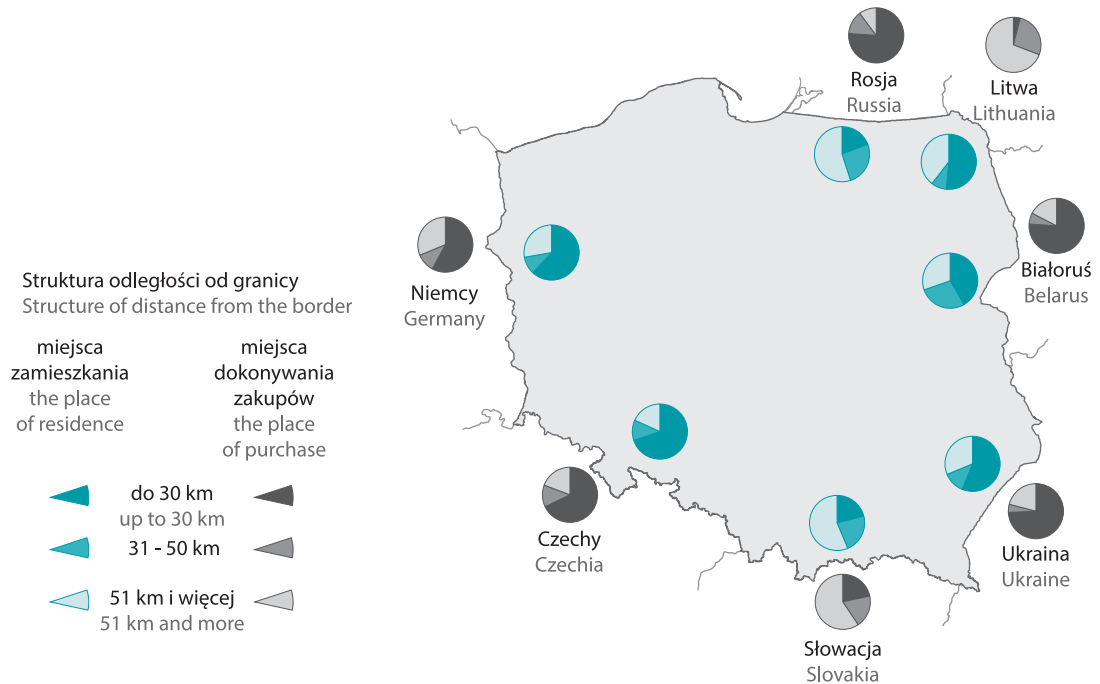
Mapa 2. Zasięg oddziaływania granicy lądowej na podstawie przekroczeń odcinków granic przez cudzoziemców (nierezydentów) w 2021 r.

Map 2. Range of impact of the land border on the basis of crossing the sections of the border by foreigners (non-residents) in 2021

Mapa 3. Zasięg oddziaływania granicy lądowej na podstawie przekroczeń odcinków granic przez Polaków (rezydentów) w 2021 r.

Map 3. Range of impact of the land border on the basis of crossing the sections of the border by Poles (residents) in 2021

3.3. Wartość i struktura wydatków według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów

3.3. Value and structure of expenses by the distance from the border to the place of purchase

Wydatki poniesione przez cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą były zróżnicowane, m.in. w zależności od odległości miejsca dokonania zakupów od granicy lądowej, a także odcinka granicy, który przekraczali.

Najwięcej środków pieniężnych w 2021 r. wydali, zarówno cudzoziemcy w Polsce, jak i mieszkańcy Polski za granicą na zakup towarów i usług w pasie do 50 km od granicy lądowej (odpowiednio 63,7% wydatków niezydentów podróżujących przez granicę lądową i 54,2% ogółu wydatków Polaków powracających przez granicę lądową). Cudzoziemcy najmniejsze kwoty wydali w pasie od 31 do 50 km od granicy, a Polacy 51 do 100 km od granicy.

Cudzoziemcy, przekraczający zarówno wewnętrzną jak i zewnętrzną granicę lądową UE i Polski, również najwięcej środków wydali na zakupy towarów i usług w pasie do 50 km od granicy – odpowiednio 11,3 mld zł i 2,1 mld zł (tj. 64,6% i 59,3% kwoty swoich wydatków poniesionych w Polsce). Najbliżej granicy (w odległości do 30 km) niezydenci zrealizowali 57,1% swoich wydatków po przekroczeniu granicy wewnętrznej i 39,2% po przekroczeniu granicy zewnętrznej. Z kolei w odległości większej niż 100 km od granicy cudzoziemcy przekraczający granicę wewnętrzną wydali 26,2% ogólnej kwoty swoich wydatków w Polsce, a przekraczający granicę zewnętrzną – 23,5%.

Wśród cudzoziemców opuszczających Polskę przez poszczególne odcinki lądowej granicy zewnętrznej UE relatywnie największą część swoich wydatków, w odległości do 50 km i do 30 km od granicy, odno-

towano wśród przekraczających granicę z Ukrainą – odpowiednio 62,8% i 44,1%. Pewną odmienność zaobserwowano wśród przekraczających granicę polsko-rosyjską, gdzie obcokrajowcy w pasie do 50 km od granicy zrealizowali 20,5% z ogółu swoich wydatków, w pasie 51-100 km – 24,8%, a w odległości większej niż 100 km – 54,6%. Nierezydenci przekraczający granicę z Białorusią dokonywali zakupów, głównie w odległości do 100 km od granicy, gdzie wydali 82,4% środków (w tym w pasie do 50 km od granicy 45,8%).

W przypadku granicy lądowej wewnętrznej UE stosunkowo wysokie kwoty pozostawili cudzoziemcy w Polsce w odległości do 50 km od trzech odcinków granicy: z Litwą – 82,1%, ze Słowacją – 79,7% i z Czechami – 72,7% (ogólnej kwoty wydatków przekraczających dany odcinek granicy). Powracający z Polski przez granicę z Niemcami chętnie dokonywali zakupów w naszym kraju zarówno w odległości do 30 km od granicy (56,0%), jak i dalej niż 100 km, gdzie zrealizowali 33,5% swoich wydatków.

W strukturze wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce dominowały wydatki na towary, zarówno przy granicy lądowej zewnętrznej UE (94,0%), jak i wewnętrznej (83,2%). Wydatki na towary stanowiły także przytłaczającą większość we wszystkich analizowanych przedziałach odległości od poszczególnych odcinków granic (w tym z poszczególnymi krajami sąsiadującymi).

Mieszkańcy Polski przekraczający zewnętrzną granicę lądową UE na terenie Polski najwięcej środków wydali za granicą w odległości do 50 km od granicy – 60,9 mln zł (75,1% kwoty ich wydatków poniesionych za granicą), a najbliżej granicy – w odległości do 30 km wydali oni 67,6% środków. Z kolei przebywający za granicą w odległości większej niż 100 km pozostawili tam 19,7% ogólnej kwoty wydatków zagranicznych.

Z przeprowadzonego badania wynika, że mieszkańcy Polski po przekroczeniu wszystkich odcinków granicy zewnętrznej UE zrealizowali najwięcej swoich wydatków w pasie do 50 km, głównie najbliżej granicy (do 30 km). Po przekroczeniu granicy z Rosją w omawianych odległościach ponieśli odpowiednio 73,9% (i 62,2%) z ogółu swoich wydatków zagranicznych, z Białorusią – 75,4% (i 61,8%), a z Ukrainą 75,1% (i 70,3%). Największy odsetek wydatków w odległości większej niż 100 km od granicy, odnotowano wśród przekraczających granicę z Białorusią – 20,3%.

W przypadku wewnętrznej granicy lądowej UE najwięcej środków pieniężnych pozostawili Polacy za granicą w odległości do 50 km od granicy – 5,5 mld zł, tj. 54,0%, a do 30 km od granicy 45,2%. Wydatki zrealizowane w odległości powyżej 100 km wyniosły 4,2 mld zł (41,6%).

Polacy powracający przez dwa odcinki granicy wewnętrznej UE ponieśli ponad połowę swoich wydatków w odległości powyżej 100 km od granicy. Były to granica z Litwą (66,0%) i granica ze Słowacją (57,4%). Z kolei powracający do Polski przez granicę z Niemcami ponieśli 43,7% wydatków ponad 100 km od granicy, a z Czechami 24,6%.

Spośród czterech odcinków granicy wewnętrznej UE i Polski relatywnie największy odsetek wydatków w pasie do 50 km od granicy ponieśli mieszkańcy Polski po przekroczeniu granicy z Czechami – (68,6% ogółu swoich wydatków za granicą). W przypadku odcinka granicy z Niemcami i ze Słowacją udział ten wyniósł odpowiednio 53,8% i 33,9%. Natomiast powracający do Polski przez granicę z Litwą 23,3% swoich środków wydali w odległości do 50 km od granicy.

Polacy powracający przez zewnętrzną granicę UE jak i wewnętrzną granicę ponosili w większości wydatki związane z zakupem towarów (82,3% wszystkich wydatków wśród powracających przez granicę zewnętrzną i 54,2% wśród powracających przez granicę wewnętrzną). W przypadku większości krajów wydatki ponoszone do 50 km od granicy były związane z zakupem towarów; wyjątkami są Czechy oraz Słowacja, gdzie w tym obszarze przeważały usługi.

Tablica 12. Wydatki poniesione przez cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w 2021 r.

Table 12. Expenses incurred by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad who crossed the Polish land border by the distance from the border to the place of purchase in 2021

Wyszczególnienie Specification A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	Wydatki ogółem Total expenses	Towary Goods			Pozostałe wydatki (usługi) Other expenses (services)	
		razem total	w tym of which			
			żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic drinks	nieżywnościowe non-food products		
		w mln zł	in million PLN			
GRANICA LĄDOWA LAND BORDER	A	21 100,5	17 940,7	2 866,0	12 194,1	3 159,7
	B	10 265,1	5 590,7	1 360,3	3 814,8	4 674,4
Do 50 km Up to 50 km	A	13 446,4	12 073,5	2 060,8	7 756,4	1 372,9
	B	5 562,3	4 050,5	996,6	2 773,5	1 511,8
w tym do 30 of which up to 30	A	11 407,9	10 310,6	1 731,3	6 386,6	1 097,3
	B	4 657,0	3 538,8	925,0	2 380,4	1 118,2
51-100	A	2 228,5	1 962,9	200,5	1 603,8	265,6
	B	449,1	222,7	70,9	120,5	226,4
Powyżej 100 km Above 100 km	A	5 425,6	3 904,4	604,6	2 833,9	1 521,3
	B	4 253,7	1 317,5	292,8	920,8	2 936,2
GRANICA ZEWNĘTRZNA UE EU'S EXTERNAL BORDER	A	3 552,7	3 340,8	479,7	2 856,5	212,0
	B	81,1	66,7	8,2	44,5	14,4
Do 50 km Up to 50 km	A	2 107,9	2 019,4	274,9	1 743,3	88,5
	B	60,9	55,2	5,5	37,0	5,7
w tym do 30 of which up to 30	A	1 392,9	1 339,6	166,5	1 172,6	53,3
	B	54,8	50,4	4,6	33,7	4,5
51-100	A	610,1	571,9	84,5	485,4	38,1
	B	4,2	2,9	1,0	1,7	1,3
Powyżej 100 km Above 100 km	A	834,8	749,4	120,3	627,9	85,4
	B	16,0	8,6	1,8	5,8	7,4
GRANICA WEWNĘTRZNA UE EU'S INTERNAL BORDER	A	17 547,7	14 600,0	2 386,2	9 337,6	2 947,7
	B	10 184,1	5 524,0	1 352,1	3 770,3	4 660,0
Do 50 km Up to 50 km	A	11 338,5	10 054,0	1 785,9	6 013,2	1 284,5
	B	5 501,5	3 995,3	991,1	2 736,5	1 506,2
w tym do 30 of which up to 30	A	10 015,0	8 971,0	1 564,8	5 214,0	1 044,1
	B	4 602,2	3 488,5	920,4	2 346,7	1 113,7
51-100	A	1 618,4	1 391,0	116,0	1 118,4	227,4
	B	444,9	219,9	70,0	118,8	225,0
Powyżej 100 km Above 100 km	A	4 590,8	3 154,9	484,3	2 206,0	1 435,9
	B	4 237,7	1 308,9	291,1	914,9	2 928,8

Uwagi metodologiczne

W niniejszej części opracowania przedstawiono podstawowe informacje metodologiczne badań „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej” i „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach”, na podstawie których prezentowane są informacje w publikacji.

Szczegółowa metodologia badań przedstawiona została w Zeszycie metodologicznym, który dostępny jest na stronie Głównego Urzędu Statystycznego:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/zeszyty-metodologiczne/badania-podrozy-rezydentow-oraz-pryjazdow-nierezydentow-do-polski,1,1.html>

Metodologia badań z zakresu uczestnictwa Polaków w podróżach i podróży cudzoziemców do Polski została przedstawiona na posiedzeniu Komisji Metodologicznej GUS w czerwcu 2013 r. Raport końcowy z badania pilotażowego, zawierający opis prowadzonych prac, wyniki oraz rekomendacje do badań docelowych zaprezentowano na Komisji w listopadzie 2013 r. Dokument ten został także pozytywnie zaopiniowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Narodowy Bank Polski.

W 2021 r. pandemia wywołana przez koronawirus SARS-CoV-2 w sposób szczególnie wpłynęła na krajową gospodarkę, w tym również na branżę turystyczną. Jej konsekwencją były ograniczenia w życiu publicznym, m.in. zakazy przemieszczania się ludności, które przełożyły się na spadek, w stosunku do 2019 r., wartości i wskaźników charakteryzujących ruch graniczny osób, podróże cudzoziemców do Polski, a także krajobowe i zagraniczne podróże mieszkańców Polski.

1. Podstawowe definicje wykorzystywane na potrzeby badań podróży

Nierezydent – osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania za granicą dłużej niż rok. Na potrzeby niniejszej publikacji pojęcia „nierezydent” i „cudzoziemiec” używane są zamiennie.

Wydatki nierezydentów – dane dotyczące wydatków poniesionych przez nierezydentów w Polsce uwzględniają także towary zakupione w Polsce w celu odsprzedaży w kraju nierezydenta.

Rezydent – osoba zamieszkująca (przebywająca) na danym terenie przez okres co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów danej jednostki administracyjnej zalicza się:

- stałych mieszkańców (osoby zameldowane na pobyt stały), bez osób przebywających poza miejscem zamieszkania (zameldowania) w kraju lub za granicą, przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- osoby przybyłe z innego miejsca zamieszkania w kraju lub z zagranicy na okres co najmniej 12 miesięcy.

Gospodarstwo domowe – zespół osób spokrewnionych ze sobą lub niespokrewnionych, mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się (gospodarstwo domowe wieloosobowe) lub osoba utrzymująca się samodzielnie, bez względu na to, czy mieszka sama, czy też z innymi osobami (gospodarstwo domowe jednoosobowe). Członkowie rodziny mieszkający wspólnie, ale utrzymujący się oddzielnie, tworzą odrębne gospodarstwa domowe. Do składu gospodarstwa domowego zalicza się:

1. osoby mieszkające razem w gospodarstwie domowym i wspólnie utrzymujące się, przebywające bądź zamierzające przebywać w gospodarstwie domowym przez okres co najmniej roku,
2. osoby nieobecne w gospodarstwie domowym z racji pracy zawodowej, jeśli dochody z pracy tych osób przekazywane są rodzinie na utrzymanie,
3. osoby nieobecne w gospodarstwie domowym, w wieku do 15 lat włącznie, pobierające naukę poza miejscem zamieszkania, mieszkające w internatach lub w domach prywatnych,
4. osoby nieobecne w gospodarstwie domowym w okresie badania, przebywające w zakładach opiekuńczo-wychowawczych, w domach opieki lub szpitalach, jeżeli ich rzeczywisty i/lub zamierzony okres pobytu poza gospodarstwem domowym jest krótszy niż rok.

Do składu gospodarstwa domowego nie zalicza się:

1. osób nieobecnych w gospodarstwie domowym, w wieku powyżej 15 lat, pobierających naukę poza miejscem zamieszkania, mieszkających w internatach, domach akademickich lub w domach prywatnych w okresie przekraczającym rok,
2. osób przebywających w zakładzie karnym,
3. osób nieobecnych w gospodarstwie domowym w okresie badania, przebywających w zakładach opiekuńczo-wychowawczych, w domach opieki lub w szpitalach, jeżeli ich rzeczywisty i/lub zamierzony okres pobytu poza gospodarstwem domowym jest dłuższy niż rok,
4. osób przebywających w gospodarstwie domowym w okresie badania (gości), obecnych w gospodarstwie domowym i/lub zamierzających w nim przebywać przez okres krótszy niż rok,
5. lokatorów, w tym uczniów i studentów na stacji (z wyjątkiem sytuacji, gdy są oni traktowani przez badane gospodarstwo domowe jako członkowie gospodarstwa),
6. osób wynajmujących pokój lub łóżko, na okres pracy w danej miejscowości (dotyczy to np. takich prac jak melioracje, pomiar gruntów, wyręb lasów, budowa),
7. osób mieszkających wspólnie z gospodarstwem domowym, zatrudnionych przez to gospodarstwo, np.: pomocy domowych, robotników rolnych, uczniów i praktykantów w zawodzie.

Wydatki rezydentów – dane dotyczące wydatków mieszkańców Polski (rezydentów) poniesionych za granicą obejmują wydatki finansowane tylko ze środków własnych (nie są wliczane wydatki finansowane przez zakład pracy oraz inne osoby i instytucje), uwzględniają także towary zakupione za granicą w celu odsprzedaży w Polsce.

Mały ruch graniczny (MRG) – regularne przekraczanie zewnętrznej granicy lądowej przez osoby zamieszkujące strefę przygraniczną w celu pobytu w strefie przygranicznej, na przykład ze względów społecznych, kulturalnych lub uzasadnionych powodów ekonomicznych lub ze względów rodzinnych, przez okres nieprzekraczający limitów czasu ustanowionych w rozporządzeniu.

Strefa przygraniczna – strefa, która nie sięga dalej niż 30 kilometrów od granicy. Jednostki podziału administracyjnego, które mają być uznane za strefę przygraniczną, są określane przez zainteresowane państwa w umowach dwustronnych. Jeżeli część którejkolwiek takiej jednostki jest położona między 30 a 50 kilometrem od linii granicy, uznaje się ją mimo to za część strefy przygranicznej.

2. Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski

Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

Podróże cudzoziemców do Polski

Badanie podróży cudzoziemców obejmowało wyjeżdżających z Polski przez wewnętrzną i zewnętrzną granicę UE na terenie Polski (w tym granicę morską i granicę na lotniskach). Badaniu nie podlegały osoby przebywające w Polsce powyżej 1 roku (z wyjątkiem osób podróżujących w celach edukacyjnych lub zdrowotnych).

Badanie ankietowe dotyczące podróży cudzoziemców do Polski obejmowało m. in.:

- kraj stałego zamieszkania,
- cel i długość pobytu,
- wydatki w Polsce poniesione na zakup towarów oraz pozostałe wydatki (usługi),
- odległość miejsca dokonania zakupów oraz miejsca zamieszkania od badanego przejścia granicznego,
- częstotliwość przekraczania granicy.

W badaniu uwzględnione były również osoby przekraczające granicę w ramach małego ruchu granicznego.

Źródła danych

Ruch graniczny

Informacje o ruchu granicznym na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski opracowane zostały na podstawie danych statystycznych Komendy Głównej Straży Granicznej. Natomiast dla wewnętrznej granicy UE źródłem danych był Automatyczny System Rozpoznawania Numerów Rejestracyjnych (ANPRS, z ang. Automatic Number Plate Recognition System) – system automatycznego odczytu tablic rejestracyjnych pojazdów w czasie rzeczywistym, którego gestorem jest Ministerstwo Finansów.

Podstawę szacowania wyników badania stanowiły także dane uzyskane z kwestionariuszy wywiadu („PDP – Podróż do Polski” i „PKZ – Uczestnictwo w podróżach krajowych/zagranicznych”) oraz dane pozyskane z Litewskiej Agencji Transportowej i Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Dodatkowo, do szacowania ruchu granicznego cudzoziemców wykorzystywano inne dostępne źródła danych, np. dotyczące wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych pochodzące z badania – „Baza noclegowa turystyki i jej wykorzystanie”.

Dane dla ruchu lotniczego obejmowały kompleksowe zestawienie informacji pochodzących z różnych źródeł, do których należą: informacje z portów lotniczych o wielkości ruchu pasażerów, dane z Urzędu Lotnictwa Cywilnego o ruchu pasażerów, informacje Straży Granicznej o wielkości ruchu na przejściach granicznych według wybranych krajów.

W przypadku portów morskich dane dotyczące wielkości ruchu pozyskano ze sprawozdawczości GUS oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

Podróże cudzoziemców do Polski

Podstawowym źródłem informacji o podróżach cudzoziemców do Polski był kwestionariusz wywiadu „PDP – Podróż do Polski”.

W celu ułatwienia prowadzenia badania kwestionariusz został przygotowany w różnych wersjach językowych: angielskiej, białoruskiej, bułgarskiej, chińskiej, chorwackiej, czeskiej, francuskiej, hiszpańskiej, litewskiej, norweskiej, niemieckiej, rosyjskiej, rumuńskiej, słowackiej, szwedzkiej, ukraińskiej, węgierskiej i włoskiej.

Do szacowania wyników badania wykorzystywane były dane o ruchu granicznym.

Metoda badania

Ruch graniczny

Badanie przekroczeń granicy (cudzoziemców i mieszkańców Polski) jako badanie reprezentacyjne, do połowy marca 2020 r. realizowane było przez ankietatorów statystycznych, przy zastosowaniu formularzy papierowych, na wybranych przejściach granicznych na wewnętrznej lądowej granicy UE na terenie Polski. Polegało na rejestracji (zliczaniu) przekroczeń granicy zarówno osób jak i pojazdów (w obu kierunkach). Do uogólnienia wyników badania na granicy wewnętrznej zastosowano estymację danych z badania dla okresów kwartalnych. Szacunki roczne są sumą wyników kwartalnych.

W 2021 r., w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i ogłoszonym w Polsce stanem epidemii, na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 435 z późn. zm.), ruch graniczny na określonych przejściach granicznych był czasowo zawieszony lub ograniczony. Badanie ruchu granicznego w terenie zostało również zawieszona, a wyniki badania ruchu granicznego na wewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski opracowywane były z wykorzystaniem danych ze źródeł administracyjnych i pozaadministracyjnych.

Podróże cudzoziemców do Polski

Z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa respondentom i ankieterom, w sytuacji pandemii w kraju, w 2021 r. bezpośrednia metoda pozyskiwania informacji w terenie od cudzoziemców do kwestionariusza wywiadu PDP była zawieszona i została zastąpiona wywiadami telefonicznymi.

3. Badanie w gospodarstwach domowych uczestnictwa mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach

Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

Jednostką obserwacji w badaniu uczestnictwa mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach byli członkowie gospodarstwa domowego jedno- lub wieloosobowego w wylosowanych mieszkaniach.

Badaniu nie podlegały gospodarstwa domowe:

1. w obiektach zbiorowego zakwaterowania (internat, hotel robotniczy, dom rencisty, klasztor itp.) z wyjątkiem gospodarstw domowych pracowników zamieszkałych w tych obiektach z tytułu wykonywanej pracy (np. kierownik hotelu, dozorca),
2. obywateli obcego państwa – szefów i cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków rodzin tych osób oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy umów, ustaw lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy okres (co najmniej rok) i posługujące się językiem polskim brały udział w badaniu.

Przedmiotem badania było uczestnictwo mieszkańców Polski w krajowych i zagranicznych podróżach. Badanie obejmowało krajowe i zagraniczne wyjazdy z co najmniej 1 noclegiem oraz zagraniczne wyjazdy jednodniowe (bez noclegu). Badaniu podlegały wyjazdy, które trwały krócej niż rok, z wyjątkiem wyjazdów zagranicznych związanych z kształceniem lub leczeniem.

Kwestionariusz wywiadu zawierał pytania dotyczące m.in.:

- składu osobowego gospodarstwa domowego,
- zrealizowanych wyjazdów zagranicznych oraz ich charakterystyki, tj.:
 - odwiedzanego kraju,
 - miejsca docelowego,
 - długości pobytu,
 - celu,
 - wydatków poniesionych za granicą na zakup towarów oraz pozostałe wydatki (usługi),
 - odległości od granicy miejsca zamieszkania oraz miejsca dokonania zakupów,
 - częstotliwości przekraczania granicy.

Źródła danych

Podstawowym źródłem informacji o podróżach mieszkańców Polski był kwestionariusz wywiadu „PKZ Uczestnictwo w podróżach krajowych/zagranicznych”. Był on stosunkowo obszerny, ponieważ obejmował szeroki zakres pytań głównie dotyczących podróży. Zawierał m.in. zmienne na potrzeby statystyki w dziedzinie turystyki, szczegółowy podział wydatków związanych z zakupami towarów na potrzeby rachunków narodowych i statystyki obszarów transgranicznych.

Do szacowania wyników badania wykorzystywano również dane:

- Komendy Głównej Straży Granicznej i Ministerstwa Finansów dotyczące ruchu granicznego,
- Urzędu Lotnictwa Cywilnego dotyczące liczby odprawianych pasażerów do zagranicznych portów lotniczych,
- pochodzące ze sprawozdawczości GUS, dotyczące wielkości ruchu pasażerskiego w portach morskich,
- z innych dostępnych źródeł informacji.

Metoda badania

Badanie uczestnictwa mieszkańców Polski w podróżach prowadzone było w gospodarstwach domowych metodą reprezentacyjną, na próbie liczącej 18750 mieszkań, która była losowana kwartalnie. W związku ze stanem pandemii w kraju została utrzymana czasowa modyfikacja metodologii stosowanej w badaniu, zrezygnowano z wywiadów bezpośrednich prowadzonych przez ankieterów statystycznych w terenie i zastąpiono je wywiadami telefonicznymi.

Badanie realizowane było przez ankieterów statystycznych z wykorzystaniem elektronicznego kwestionariusza PKZ – metoda CAPI (computer assisted personal interview). Udział w badaniu był dobrowolny. Okresem odniesienia był kwartał, zaś badanie prowadzone było w miesiącu następnym po kwartale.

Organizacja i przebieg badania

Badanie uczestnictwa mieszkańców Polski w podróżach było realizowane na terenie całego kraju w następujących terminach:

- 1 – 20 kwietnia 2021 r.,
- 1 – 20 lipca 2021 r.,
- 1 – 20 października 2021 r.,
- 3 – 20 stycznia 2022 r.

W 2021 r. ankieterzy statystyczni pozyskali od respondentów 58,0 tys. kwestionariuszy wywiadu PKZ, a wskaźnik realizacji badania wyniósł 70,8% (o 6,6 p.proc. więcej niż w 2020 r.). Na wzrost wskaźnika mogło mieć wpływ zniesienie części obostrzeń związanych z pandemią COVID-19, wprowadzonych w 2020 r.

4. Stosowane systemy klasyfikacyjne

Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu – COICOP

W celu zapewnienia jednolitej interpretacji zakresu badanych grup asortymentowych opracowany został wykaz i objaśnienie grup towarów i usług zawartych w kwestionariuszach. Zarówno w badaniu z zakresu podróży cudzoziemców do Polski, jak i uczestnictwa Polaków w podróżach krajowych/zagranicznych znaczna część pytań dotyczy wysokości poniesionych wydatków na konkretny cel, tj. na zakup wymienionych w kwestionariuszach grup towarów oraz na opłacenie usług.

Wykaz krajów według standardowej listy kodów EUROSTAT-u

Wykaz znajduje się na stronie EUROSTAT-u: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_CLS_DLD&StrNom=CL_GEO&StrLanguageCode=EN&IntCurrentPage=71&StrLayoutCode=LINEAR, i zawiera wyszukiwarkę krajów świata.

5. Uwagi ogólne

Dane o ruchu granicznym dotyczą liczby przekroczeń granicy – osoba przekraczająca granicę kilkakrotnie liczona jest tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

Dane zawarte w publikacji są podane łącznie z wynikami uzyskanymi dla osób przekraczających granicę w ramach małego ruchu granicznego. Informacje dotyczące tylko tej grupy osób (MRG) zostały wyodrębnione w komentarzu analitycznym i tablicach.

Odległości od granicy lądowej dla potrzeb analitycznych, zarówno cudzoziemców w Polsce, jak i Polaków za granicą zostały pogrupowane w przedziały: 0-50 km, 51-100, powyżej 100 km od granicy. Dodatkowo w przedziale 0-50 km zostały wyodrębnione dwa dodatkowe: 0-30 km i 31-50 km.

Methodological notes

This part of the elaboration presents basic methodological information on the surveys: Trips of non-residents to Poland. Movement of vehicles and persons at the Polish border and Participation of Polish citizens (residents) in trips conducted in households, on the basis of which information is presented in the publication.

A detailed research methodology is presented in the Methodological Handbook, which is available on the website of the Statistics Poland:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/zeszyty-metodologiczne/badania-podrozy-rezydentow-oraz-przyjazdow-nierezydentow-do-polski,1,1.html>

The survey methodology on the participation of Poles in trips and foreigners' trips to Poland was presented at the meeting of the Statistics Poland Methodological Commission in June 2013. The final report on the pilot survey, including a description of the work carried out, results and recommendations for the final surveys were presented to the Commission in November 2013. This document was also approved by the Ministry of Economic Development and the National Bank of Poland.

In 2021, the COVID-19 pandemic had a special impact on the national economy, including the tourism industry. It resulted in significant limitations in public life, including bans on the movement of the population, which translated into a decrease, compared to 2019, in the values and indicators characterizing the border traffic of people, trips of foreigners to Poland, as well as domestic and foreign trips of Polish residents.

1. Basic definitions used for the surveys of trips

Non-resident – an individual residing abroad for more than one year. For the purposes of this publication, the terms „non-resident” and „foreigner” are used interchangeably.

Expenses related to trips of non-residents – data on expenses of non-residents in Poland also include goods purchased in Poland for resale in the country of non-resident.

Resident – a person who has lived in his/her place of usual residence for a continuous period of at least 12 months. Residents of the administrative unit comprise:

- permanent residents (persons registered for permanent residence), without the person staying away from home (residence) in the country or abroad, for at least 12 months,
- persons who came from another place of residence in the country or from abroad for a period of at least 12 months.

Household – is a group of persons related or non-related to each other, living and maintaining themselves together (multi-person household) or a person maintaining himself/herself in-dependently, regardless of whether he/she lives alone or with other persons (single-person household). Family members living together, but maintaining themselves separately constitute separate households. The composition of the household includes:

1. persons living together in a household and maintaining themselves together, staying or intending to stay in a household for at least one year,
2. persons absent in a household because of work, if income from work of these persons is transferred to the family for living,
3. persons absent in a household, up to the age of 15 inclusive, receiving education outside the place of residence, living in boarding schools or in private houses,
4. persons absent in a household during the survey, staying in chronic medical care homes, in nursing homes or hospitals, if their actual and/or intended duration of stay outside the household is less than a year.

The composition of the household does not include:

1. persons absent in the household, aged 15 years and over, receiving education outside the place of residence, living in boarding schools, academic houses or in private houses for a period of more than a year,
2. persons staying in prison,
3. persons absent in the household during the survey, staying in chronic medical care homes, in nursing homes or hospitals, if their actual and/or intended duration of stay outside the household is longer than a year,
4. persons staying in the household during the survey (guests), present in the household and/or intending to stay in it for a period shorter than a year,
5. occupants, including pupils and students in lodgings (except when they are treated by the surveyed household as household members),
6. renters of a room or a bed, for a period of work in a given location (it concerns, e.g. such works as drainage works, measurement of land, deforestation, construction),
7. persons living together with the household, employed by this household, for example, domestic help, farm workers, students and trainees in the profession.

Expenses of residents - data on expenses of Polish citizens (residents) incurred abroad include expenses financed only from own funds (expenses financed by the employer as well as other persons and institutions are not included) also include goods purchased abroad for resale in Poland.

Local Border Traffic - regular crossing of the external land border by persons residing in the border area in order to stay in the border area, for example for social, cultural or legitimate economic reasons or for family reasons, for a period not exceeding the time limits laid down in the Regulation.

Border area - an area that extends no more than 30 kilometers from the border. The administrative units to be recognized as border areas are determined by the countries concerned in bilateral agreements. If part of any such unit is located between 30 and 50 kilometers from the border line, it shall nevertheless be considered as part of the border area.

2. Trips of non-residents to Poland. Movement of vehicles and persons at the Polish border

Statistical units and scope of data in the survey

Trips of foreigners to Poland

The survey of trips of foreigners (non-residents) covered persons leaving Poland through the internal and external EU border in Poland (including sea border and border at airports). The study did not cover people staying in Poland for more than 1 year (except for persons traveling for educational or health purposes).

The questionnaire survey of trips of foreigners to Poland covered, among other things:

- country of permanent residence,
- the purpose and duration of stay,
- expenses incurred in Poland for the purchase of goods and other expenses (services),
- distance from the border crossing to the place of purchase and the place of residence,
- frequency of crossing the border.

The survey also included persons crossing the border as part of local border traffic.

Sources of data

Border traffic

Information on border traffic at the external border of the European Union in Poland was compiled on the basis of statistical data from the Border Guard Headquarters. However, for the internal EU border, the source of data was the Automatic Number Plate Recognition System (ANPRS) - a system for automatic reading of vehicle registration plates in real time, managed by the Ministry of Finance.

Data obtained from interview questionnaires also formed the basis for estimating survey results („PDP – Trip to Poland” and „PKZ - Participation in domestic / outbound trips”) and data obtained from the Lithuanian Transport Competence Agency and the General Directorate for National Roads and Motorways. Additionally, other available data sources were used to estimate the border traffic of foreigners, e.g. on the use of tourist accommodation facilities from the study - „Tourist accommodation establishments and their occupancy”.

Data for air traffic included a comprehensive list of information from various sources, including: information from airports on the volume of passenger traffic, data from the Civil Aviation Office on passenger traffic, information from the Border Guard on the volume of traffic at border crossings by selected countries.

In the case of seaports, data on the volume of traffic was obtained from the reports of the Statistics Poland and the Border Guard Main Headquarters.

Trips of foreigners to Poland

The main source of information about trips of foreigners to Poland was the interview questionnaire „PDP – Trip to Poland”.

In order to facilitate the survey the questionnaire was prepared in different languages: Belarusian, Bulgarian, Chinese, Croatian, Czech, English, French, German, Hungarian, Italian, Lithuanian, Norwegian, Romanian, Russian, Slovak, Spanish, Swedish and Ukrainian.

To estimate the results of the survey data on border traffic were used.

Survey method

Border traffic

The survey of border crossings (of foreigners and Polish residents) as a representative survey, until mid-March last year, was carried out by statistical interviewers, using paper forms, at selected border crossings at the internal land border of the EU in Poland. It consisted in the registration (counting) of the crossings made by both persons and vehicles (in either direction). In order to generalize the results of the survey at the internal border the estimation of data from the survey of quarter periods was used. Annual estimates are the sum of the quarterly results.

In 2021, due to the spread of an infectious disease caused by the SARS-CoV-2 virus and the introduction of epidemic state in Poland, pursuant to the Regulation of the Minister of the Interior and Administration of March 13, 2020 (Journal of Laws of 2020, r., item 435, as amended), border traffic at indicated border crossing points has been temporarily suspended or limited. The border traffic survey in the field has been also suspended, and the results of the border traffic survey on the internal border of the European Union in Poland were compiled using data from administrative and non-administrative sources.

Trips of foreigners to Poland

Due to the need to ensure the safety of respondents and interviewers, in a pandemic situation in the country, the direct method of obtaining information in the field from foreigners for the PDP interview questionnaire was suspended in 2021 and was replaced by telephone interviews.

3. Survey of participation of Polish citizens (residents) in trips conducted in households

Statistical units and scope of data in the survey

The members of the one-person or multi-person household in randomly selected houses were the unit of observation in the survey of participation of Polish citizens (residents) in trips.

The survey did not cover the following:

1. households in collective accommodation facilities (dormitory, hostel, pensioner house, monastery, etc.) excluding households of employees living in these facilities due to performed work (e.g. the hotel manager, caretaker),
2. households of citizens of a foreign country - the heads and staff of foreign diplomatic bodies and consular offices of foreign countries, their family members and other persons enjoying privileges and immunities under contracts, laws or generally established international customs.

Households of citizens of a foreign country living in Poland permanently or for an extended period of time (at least one year) and using Polish language participated in the survey.

The survey examined the participation of Polish citizen in outbound trips, among other things. It covered outbound trips with at least 1 overnight stay and one-day trips (without an overnight stay). The survey covered trips that lasted less than a year, with the exception of outbound trips related to education or treatment.

Among other things, the interview questionnaire included questions about:

- members of the household,
- outbound trips made and their characteristics, i.e.:
 - visited country,
 - destination,
 - duration of stay,
 - purpose,
 - expenses incurred abroad for the purchase of goods and other expenses (services),
 - distance from the border to the place of residence and the place of purchase,
 - frequency of crossing the border.

Sources of data

The interview questionnaire “PKZ Participation in domestic/outbound trips” was the main source of information about trips of Polish citizens. It was relatively large, because it covered a wide range of questions mainly on trips. It included variables for the needs of tourism statistics, detailed cross-section of expenses related to the purchase of goods for the needs of national accounts and statistics of cross-border areas, among other things.

The following data were also used to estimate the results of the survey:

- data of the Border Guard Main Headquarters on border traffic,
- data of Civil Aviation Authority regarding the number of cleared passengers for foreign airports,
- data on the volume of passenger traffic in seaports derived from CSO reporting,
- other available sources of information.

Survey method

The survey of participation of Polish citizens in trips was conducted in households using sampling method on a sample of 18750 dwellings, which was drawn on a quarterly basis. Due to the state of the pandemic in the country, the methodology used in the study was temporarily modified, the direct interviews conducted by statistical interviewers in the field were abandoned and replaced by telephone interviews.

The survey was carried out by statistical interviewers using the electronic PKZ questionnaire – the CAPI (computer assisted personal interview) method. Participation in the study was voluntary. The reference period was a quarter, and the survey was conducted in the month following the quarter.

Organization and conduct of the survey

The survey of the participation of Polish citizens in trips was conducted throughout the country on the following dates:

- 1 – 20 April 2021,
- 1 – 20 July 2021,
- 1 – 19 October 2021,
- 3 – 20 January 2022.

In 2021, 58.0 thousand questionnaires were completed, and the rate of the survey implementation was 70.8% (6.6 pp more than in 2020). The increase in the rate may have been influenced by the lifting of some of the COVID-19 pandemic restrictions implemented in 2020.

4. Applied classification systems

Classification of Individual Consumption by Purpose – COICOP

In order to ensure a uniform interpretation of the scope of the surveyed assortment groups, a list and explanation of groups of goods and services included in the questionnaires was developed. Both in the survey of foreigners' trips to Poland and the participation of Poles in domestic /foreign trips, a significant part of the questions concern the amount of expenses incurred for a specific purpose, i.e. for the purchase of groups of goods listed in the questionnaires and for the payment of services.

List of countries according to the standard EUROSTAT code list

The List can be found on the EUROSTAT website:

https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_CLS_DLD&StrNom=CL_GEO&StrLanguageCode=EN&IntCurrentPage=71&StrLayoutCode=LINEAR
which also includes a search engine of the countries of the world.

5. General notes

Traffic data relate to the number of border crossings - a person crossing the border several times is counted as many times as he/she crosses this border.

Data included in the publication are given including the results obtained for persons who cross the border within the local border traffic. Information concerning only this group of people (LBT) were specified in analytical commentary and tables.

For analytical purposes, distances from the land border of both foreigners in Poland and Poles abroad were grouped into ranges: 0-50 km, 51-100, over 100 km from the border. In addition, within the 0-50 km range two additional were separated: 0-30 km and 31-50 km.

Akty prawne

Legal acts

1. Ustawa o Karcie Polaka z dnia 7 września 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. nr 180, poz. 1280 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 6 marca 2009 r. o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 r., oraz Protokołu, podpisanego w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 r., między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. nr 66, poz. 555).
3. Ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Warszawie dnia 12 lutego 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. nr 122, poz. 823).
4. Ustawa z dnia 16 marca 2012 r. o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Moskwie dnia 14 grudnia 2011 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 498).
5. Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o ratyfikacji Drugiego Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy zmieniającego Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisaną w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, podpisanego w Warszawie dnia 17 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1178).
6. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach ruchu osobowego z dnia 30 lipca 2003 r. (MP nr 56, poz. 878, z 2003 r. z późn. zm.).
7. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisana w Kijowie dnia 28 marca 2008 r., oraz Protokół, podpisany w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 r., między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. nr 103, poz. 858).
8. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o zasadach małego ruchu granicznego, podpisana w Warszawie dnia 12 lutego 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. nr 122, poz. 828).
9. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o zasadach małego ruchu granicznego podpisana w Moskwie dnia 14 grudnia 2011 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 814).
10. Rozporządzenie (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz.Urz. UE nr L 405 z dnia 30 grudnia 2006 r. z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1342/2011 z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 1931/2006 w odniesieniu do włączenia obwodu kaliningradzkiego i niektórych powiatów polskich do obszaru uznawanego za strefę przygraniczną (Dz.Urz. UE nr L 347 z dnia 30 grudnia 2011 r.).
12. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen).
13. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/850 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. U. UE L 133 z dnia 22 maja 2017 r.).
14. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 435 z późn. zm.)

15. Oświadczenie Rządowe z dnia 20 czerwca 2009 r. w sprawie mocy obowiązującej Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 r. oraz Protokołu, podpisanego w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 r., między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. nr 103, poz. 859).
16. Oświadczenie Rządowe z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie mocy obowiązującej Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Moskwie dnia 14 grudnia 2011 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 815).

Tablica 13. Ruch graniczny osób według lat
Table 13. Passenger border traffic by years

Wyszczególnienie Specification A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		w mln in millions							
OGÓŁEM TOTAL	A	152,0	159,0	165,3	171,6	175,4	180,2	104,4	107,7
	B	106,0	109,0	110,8	115,5	121,0	125,7	79,3	85,6
GRANICA ŁĄDOWA LAND BORDER	A	141,7	147,0	151,8	155,8	157,0	160,2	98,4	100,4
	B	90,0	91,8	92,5	94,1	96,4	98,5	70,6	73,8
GRANICA ZEWNĘTRZNA UE EU'S EXTERNAL BORDER	A	26,8	28,7	29,7	31,5	29,8	30,0	10,5	10,5
	B	6,3	6,4	5,1	4,5	4,3	4,1	1,1	0,7
Granica z: Border with:									
Rosją Russia	A	3,3	2,7	2,3	2,5	2,3	2,3	0,5	0,2
	B	3,2	3,4	2,0	1,4	1,3	1,2	0,2	0,0
Białorusią Belarus	A	7,8	7,0	7,1	8,3	7,9	7,8	2,6	2,0
	B	1,0	0,9	0,8	1,0	1,0	1,0	0,4	0,2
Ukrainą Ukraine	A	15,7	19,0	20,3	20,7	19,6	19,9	7,3	8,2
	B	2,0	2,1	2,3	2,1	2,0	1,8	0,5	0,5
GRANICA WEWNĘTRZNA UE EU'S INTERNAL BORDER	A	114,9	118,4	122,1	124,3	127,2	130,2	87,9	90,0
	B	83,7	85,4	87,3	89,6	92,1	94,4	69,5	73,1
Granica z: Border with:									
Litwą Lithuania	A	5,1	5,4	5,5	5,8	5,9	5,9	4,3	4,3
	B	2,4	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7	2,0	2,1
Słowacją Slovakia	A	17,3	17,3	18,0	18,1	18,5	18,9	11,4	11,0
	B	14,1	14,1	14,4	14,6	15,0	15,2	10,7	11,0
Czechami Czechia	A	27,7	28,3	29,4	29,8	30,7	31,5	20,3	19,8
	B	26,9	27,2	27,8	28,8	29,4	30,2	20,3	20,8
Niemcami Germany	A	64,8	67,4	69,2	70,6	72,1	74,0	52,0	55,0
	B	40,4	41,7	42,6	43,6	45,0	46,3	36,4	39,2
GRANICA MORSKA SEA BORDER	A	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7	0,7
	B	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	0,9	1,0
GRANICA NA LOTNISKACH BORDER AT AIRPORTS	A	9,5	11,2	12,7	14,9	17,5	19,1	5,3	6,5
	B	14,9	16,1	17,3	20,3	23,5	26,0	7,8	10,8

Tablica 14. Wydatki cudzoziemców (nierozzydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą według lat
Table 14. Expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad by years

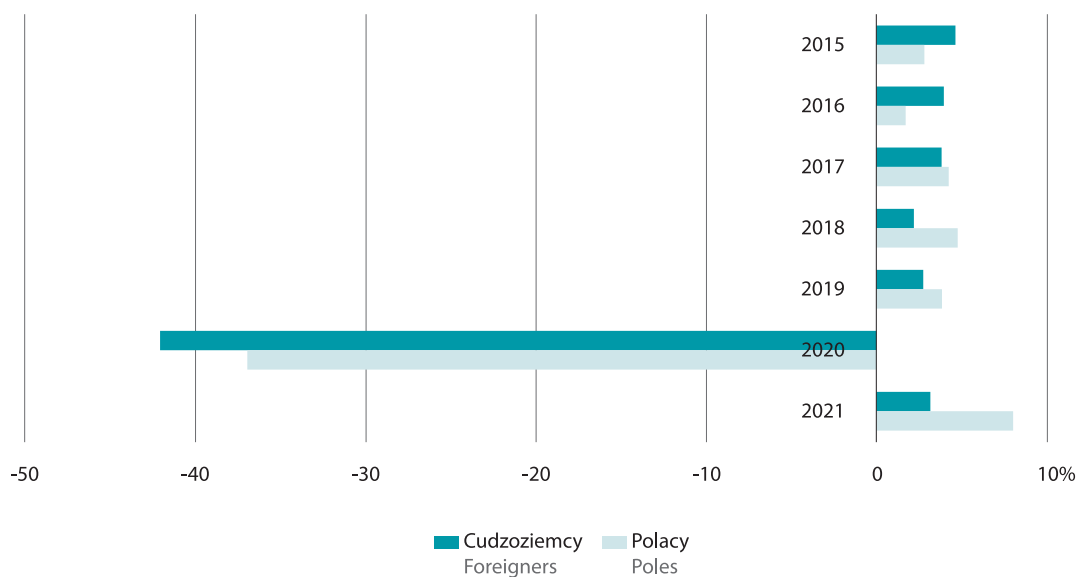
Wyszczególnienie Specification A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	w mln zł in milion PLN								
OGÓŁEM	A	35 396,7	37 663,0	39 108,4	41 526,3	43 502,8	45 290,3	23 623,1	24 520,8
TOTAL	B	18 054,9	18 538,4	18 906,0	20 057,0	21 536,0	23 452,3	13 443,7	15 058,9
GRANICA LĄDOWA LAND BORDER	A	30 969,6	32 504,3	33 612,5	35 282,5	36 154,0	37 223,7	21 137,0	21 240,4
	B	12 000,6	12 280,3	12 291,4	12 544,3	12 909,7	13 463,4	9 663,8	10 265,1
GRANICA ZEWNĘTRZNA UE EU'S EXTERNAL BORDER	A	9 623,2	9 620,4	9 961,3	10 726,5	10 464,9	10 667,0	3 623,6	3 588,9
	B	748,4	736,6	587,7	528,9	504,9	489,9	133,5	81,1
Granica z: Border with:									
Rosją Russia	A	842,4	581,9	484,3	568,8	552,2	565,4	129,7	51,7
	B	454,7	443,8	283,0	224,9	206,4	195,6	38,7	6,7
Białorusią Belarus	A	3 101,5	2 555,2	2 328,8	2 458,7	2 431,7	2 367,5	840,2	596,6
	B	90,4	79,0	79,1	91,5	93,3	98,0	38,1	19,3
Ukrainą Ukraine	A	5 679,3	6 483,3	7 148,2	7 699,1	7 481,1	7 734,0	2 653,7	2 940,6
	B	203,3	213,8	225,6	212,6	205,1	196,3	56,7	55,0
GRANICA WEWNĘTRZNA UE EU'S INTERNAL BORDER	A	21 346,4	22 883,8	23 651,2	24 556,0	25 689,1	26 556,7	17 513,4	17 651,5
	B	11 252,2	11 543,6	11 703,7	12 015,3	12 404,8	12 973,5	9 530,3	10 184,1
Granica z: Border with:									
Litwą Lithuania	A	1 288,2	1 382,5	1 434,1	1 486,1	1 562,6	1 596,3	1 009,2	1 016,6
	B	365,8	351,1	349,9	346,1	350,3	357,6	231,8	237,3
Słowacją Slovakia	A	2 443,0	2 690,2	2 770,3	2 839,2	2 976,2	3 081,4	1 841,5	1 767,4
	B	1 586,2	1 572,1	1 592,5	1 608,2	1 661,8	1 730,9	1 178,5	1 170,0
Czechami Czechia	A	3 633,2	3 942,6	4 049,7	4 187,8	4 406,3	4 543,1	2 835,8	2 833,0
	B	3 114,4	3 194,8	3 211,9	3 280,1	3 322,0	3 413,3	2 125,9	2 239,1
Niemcami Germany	A	13 982,0	14 868,4	15 397,2	16 042,9	16 743,9	17 336,0	11 826,9	12 034,6
	B	6 185,8	6 425,7	6 549,3	6 780,9	7 070,8	7 471,7	5 994,2	6 537,6
GRANICA MORSKA SEA BORDER	A	357,4	386,2	408,4	447,6	469,0	477,6	338,9	385,2
	B	565,0	492,4	514,0	524,7	529,9	529,1	364,6	403,2
GRANICA NA LOTNISKACH BORDER AT AIRPORTS	A	4 069,6	4 772,5	5 087,5	5 796,2	6 879,8	7 589,0	2 147,1	2 895,2
	B	5 489,3	5 765,7	6 100,6	6 988,1	8 096,4	9 459,8	3 415,3	4 390,7

Tablica 15. Średnie wydatki cudzoziemców (nierozzydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą według lat

Table 15. Average expenses by foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad by years

Wyszczególnienie Specification A – cudzoziemcy foreigners B – Polacy Poles		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		w zł in PLN							
OGÓŁEM TOTAL	A	478	482	484	493	503	508	453	457
	B	347	345	346	355	363	379	335	352
GRANICA LĄDOWA LAND BORDER	A	448	450	452	460	465	467	430	423
	B	270	270	268	270	271	275	270	276
GRANICA ZEWNĘTRZNA UE EU'S EXTERNAL BORDER	A	734	685	687	695	715	710	678	685
	B	240	232	231	236	238	243	244	240
Granica z: Border with:									
Rosją Russia	A	512	429	429	455	492	497	502	506
	B	276	263	287	326	326	333	344	531
Białorusią Belarus	A	832	768	692	625	642	596	597	556
	B	198	197	197	189	189	189	201	233
Ukrainą Ukraine	A	734	693	714	751	770	780	721	723
	B	201	198	195	198	206	216	230	228
GRANICA WEWNĘTRZNA UE EU'S INTERNAL BORDER	A	381	393	395	401	407	411	400	393
	B	273	272	270	272	272	276	270	276
Granica z: Border with:									
Litwą Lithuania	A	538	538	536	533	544	543	491	487
	B	270	256	249	248	247	248	222	224
Słowacją Slovakia	A	299	309	310	316	323	327	325	319
	B	235	228	226	227	229	233	222	217
Czechami Czechia	A	270	280	281	285	290	294	284	290
	B	230	232	229	229	228	228	206	215
Niemcami Germany	A	437	452	454	461	468	471	453	437
	B	315	316	315	317	317	323	322	327
GRANICA MORSKA SEA BORDER	A	1 016	1 007	1 002	1 038	1 065	1 077	1 031	1 026
	B	1 087	912	913	892	887	867	818	784
GRANICA NA LOTNISKACH BORDER AT AIRPORTS	A	897	879	843	817	827	840	807	930
	B	777	754	745	733	734	773	884	860

Wykres 16. Ruch graniczny osób według lat (wzrost/spadek do roku poprzedniego w %)
 Chart 16. Passenger border traffic by years (increase/decrease to the previous year in %)

Wykres 17. Wydatki cudzoziemców (nierozzydentów) w Polsce oraz Polaków (rezydentów) za granicą według lat (wzrost/spadek do roku poprzedniego w %)

Chart 17. Expenses of foreigners (non-residents) in Poland and Poles (residents) abroad by years (increase/decrease to the previous year in %)

